

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

PEDAGOGICKÉ PŮSOBENÍ NA HRÁČE LEDNÍHO HOKEJE MEZI
13. A 15. ROKEM ŽIJÍCÍCH MIMO DOMOV

Vedoucí práce: Doc. Michal Kaplánek, Th.D.

Autor práce: Kateřina Kofroňová

Studijní obor: Pedagogika volného času

Ročník: 4

2012

Bakalářská práce v nezkrácené podobě:

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

29. března 2012,

Poděkování

„Děkuji vedoucímu bakalářské práce Doc. Michalu Kaplánkovi, Th. D. a také dvěma mým norským konzultantkám Wenche Walle-Hansen, která mi pomáhala s pedagogickými záležitostmi a Ingvild Kvikstad, která mi objasnila vše, co se týkalo norského sportovního odvětví, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Velký dík také patří všem hokejistům, trenérům a manažerům hokejových týmů, kteří mě uvedli do hokejové komunity a také mi představili svůj životní styl.“

1. Obsah

1. Obsah	4
2. Úvod	5
3. Teoretická část	7
3.1 Uvedení do problematiky ledního hokeje	7
3.2 Autorita.....	11
3.3 Teenageři	20
4. Praktická část.....	25
5. Odpověď na výzkumnou otázku	33
6. Závěr	37
7. Seznam použitých zdrojů	39
8. Seznam příloh	41
9. Přílohy.....	42
10. Abstrakt	54
11. Abstract	55

2. Úvod

Studijní obor Pedagogika volného času s tématem volného času mladých hráčů naprosto samozřejmě souvisí. Při mém výběru tohoto tématu se jednalo o oblast více méně neprozkoumanou. Momentálně je vzdělávání a péče o aktivní a smysluplný volný čas těchto mladých nadějí českého sportu na samém začátku. Právě proto je nutné a také potřebné se tímto tématem zabývat. V této práci se pokusím nabídnout nový pohled na lední hokej. Tento pohled odkrývá lední hokej jako životní styl jeho hráčů i lidí, kteří se o ně starají. Také chci poukázat na edukační metody, které je vhodné používat a využívat, pokud na tyto mladé hráče nahlížíme jako na součást svébytné komunity.

Je zde však i další důvod. A tím je má každoroční práce na letních mezinárodních hokejových campech, kde pracuji právě s touto problematickou skupinou. Tento důvod má samozřejmě i praktický původ – a tím je poukázání na hluché místo v jinak vcelku dobře fungujícím systému a také jeho možné praktické řešení.

Práce s teenagery bývá psychicky náročná, avšak – jako v celé pedagogice – nabízí i mnoho krás a dobrých chvil. V neposlední řadě je to také práce nanejvýš potřebná. V České republice jsme ve výchově mladých hokejových teenagerů na samém počátku, což mě vedlo k zamyšlení se nad tímto tématem i na programu Erasmus, který jsem absolvovala v norském hlavním městě Oslo. Díky tomuto studijnímu programu jsem měla jedinečnou možnost nahlédnout do pedagogického působení norských pedagogických pracovníků a porovnat ho tak s pedagogickým působením v České republice. Jedním z důvodů tohoto výběru byl i fakt, že v jarních měsících Český svaz ledního hokeje rozběhl v několika týmech hokejové akademie, které fungují podle modelu ze severských zemí.

Ze všech těchto důvodů vyvstává mnoho otázek, kterým by bylo potřeba se věnovat a které by vedly ke zkvalitnění podmínek výchovy mladých hráčů. Pro svůj výzkum jsem zvolila tu, jejíž odpověď bude prakticky využitelná.

Co je autorita? Jak se mohu já, jako pedagog, stát autoritou pro děti, které hrají lední hokej?

3. Teoretická část

3.1. Uvedení do problematiky ledního hokeje

Při nahlížení do světa ledního hokeje je nutné seznámit se, se základními informacemi o ledním hokeji. Pro tuto práci není důležité osvětlení veškerých pravidel, proto nebude následovat jejich popis, ale pouze informace, které jsou základními kameny pro další součásti této práce.

Lední hokej je týmovým sportem, který – jak už jeho název napovídá – se hraje na ledové ploše. Bruslaři při této týmové hře používají dřevěné či kompozitové hole (hokejky) k přihrávání a střelbě kaučukového puku do branky soupeře. Hrají proti sobě dva týmy, přičemž na ledě se vždy pohybuje pouze dvanáct hráčů, na každé straně šest. Pět hráčů z každého týmu bruslí po celé ploše a jejich úkolem je skórovat do sítěky protihráče. Šestý hráč na každé straně je brankář, jehož prací je snaha zastavit puk dříve, než se z něj stane gól¹.

Lední hokej je nejvíce populární v Kanadě, České republice, Finsku, Rusku, Slovensku, Švédsku a na severu Spojených států. Mezinárodní hokejová federace (IIHF) však sdružuje ve svých řadách 68 členských zemí. IIHF je zřizovatelem nejznámější a nejvíce populární ligy, kterou je kanadská Národní hokejová liga (NHL). NHL je nejvyšší metou pro všechny hokejisty. Pro ženy je to pak Kanadská ženská hokejová liga (CWHL) a Západní ženská hokejová liga (WWHL). Tyto nejvyšší mety jsou pro práci pedagogů důležitější, než se na první pohled může zdát. Všichni chtějí této nejvyšší mety dosáhnout. Ne všem se to, ale ve skutečnosti podaří. Pedagogům tento fakt může sloužit jako motivace, avšak je nutno své svěřence připravit na to, že existuje i mnoho jiných možností, jak prožít budoucnost. Zároveň je jeho úkolem motivovat hráče k tomu, aby si tyto možnosti nejen uvědomovali, ale také na nich svědomitě pracovali (např. důsledná příprava na vyučování).

¹ Pravidla ledního hokeje – část 4 Pravidla hry, online

Vývoj moderního hokeje se soustřeďuje v kanadském Montrealu. Svědčí o tom i první organizovaný zápas, který byl hrán právě v Montrealu, na krásném bruslařském stadionu Victoria's Skating Rink².

Nynější éru hokejového vývoje lze nazvat érou profesionální, což v praxi znamená, že valná většina hokejových týmů je plně profesionální – hokejista má pouze jedno zaměstnání a tím je hrát lední hokej co nejkvalitněji. Tuto skutečnost je nutné vyzvednout a později více rozvinout – je pro další výzkum velmi důležitá. Hokejisté se do tohoto způsobu života pouštějí proto, že je jejich snem být profesionály, tím pádem si nepřipouští žádnou jinou variantu své budoucnosti.

Již jsem dříve zmínila, že v hokeji je možné se setkat i s ženami a dívkami. Co se týče sportů, do kterých se začínají zapojovat ženy, je hokej tím, který má nejrychleji rostoucí ženskou základnu za posledních deset let. Mezníkem v tomto růstu bylo bezpochyby zařazení ženského hokeje mezi medailové sporty na olympijských hrách v Naganu 1998. Rozdílů mezi ženskými a mužskými zápasy je opravdu mnoho. Tím nejdůležitějším je prohibice hraní do těla v dámské variantě ledního hokeje.

Lední hokej se mnohdy také prolíná s kulturním životem. Jak víme, je to oficiální zimní sport Kanady. Tento sport je také jedním ze zdrojů inspirace mnoha filmů, epizod televizních seriálů a populárních písní v severoamerické a kanadské kultuře. Tato fakta svědčí o tom, že lední hokej není pouze obyčejným sportem, ale že kolektiv, který se okolo ledu pohybuje, je svébytnou komunitou s vlastní kulturou.

Lze také nalézt mnoho variant letních, či takzvaně „suchých“ variant tohoto celosvětově oblíbeného sportu. V dnešní době se lze věnovat pozemnímu hokeji, in-line hokeji, hokejbalu či v současné době hráčsky nejúspěšnějšímu florbalu.

Pro všechny pedagogy, kteří se kolem nebo v této hokejové komunitě pohybují, je dobré vědět, co vede k tomu, aby se hráč stal jedním z těch nejlepších. Jaké dovednosti jsou zapotřebí? Samozřejmě jsou důležité ty dovednosti, které jsou veřejně známé a na které existuje řada tréninkových jednotek – jsou jimi: správné držení hokejky, přesné přihrávky a střelba puku. Je samozřejmostí, že k těmto dovednostem je

² International Ice hockey federation, online

nezbytná velmi dobrá fyzická kondice, což vyžaduje další trénink. Proto, pokud se hráč chce stát platným hokejistou, je nutné jeho talent kombinovat s tvrdou dřinou. Je nezbytné také počítat s tím, že se nejedná o měsíční program, po kterém se hráč stane světoznámou uznávanou kapacitou, že jde se o dlouhodobý proces, který vyžaduje také obrovskou dávku trpělivosti³. S touto nezvratnou skutečností musí počítat naprosto všichni – hokejisté, trenéři, učitelé, vychovatelé, rodiče a v neposlední řadě i přátelé a kamarádi. Hráči při této tvrdé práci mohou být často unaveni, špatně naladěni a nemají právě tolik času, kolik by si jejich okolí představovalo. O co více to platí, pokud se jedná o náctileté hokejisty! Únava a střídání nálad patří již k jejich fyzickému a psychickému vývoji – zde se znásobí o náročnost tréninku. Také, a možná právě pro tyto skutečnosti, je nezbytné navozovat a udržovat v kolektivu přátelskou a týmovou atmosféru. Atmosféra či týmová nálada je faktorem, který – ať už v dobrém či špatném slova smyslu – ovlivňuje tréninkové jednotky a také ulehčuje tvrdou dřinu, která hokejistu nemilosrdně provází celým jeho životem. Je to faktor na první pohled nenápadný, ale je to právě on, který je z velké části tím pověstným hnacím motorem do celého kolotoče tvrdé dřiny. Právě pro jeho nenápadnost, je mnohdy opomíjen ze strany trenérů i pedagogů. Lední hokej jako hra potřebuje být kompletně podporován se všemi na první pohled neviditelnými maličkostmi. Je to jediná cesta, jak může hokejista dosáhnout nejvyšší úrovně ve své kariéře a zároveň se stát vyspělým a pro společnost hodnotným jedincem⁴.

Týmový sport ovšem skrývá jedno nebezpečí. Je velmi snadné zapomínat na to, že tým tvoří individuality. Mnohdy bereme tým jako celek, ale tento celek je tvořen „malými“ důležitými součástmi. Je to zřejmé i z pouhého pozorování jedné tréninkové jednotky. Trenéři mají často mnoho práce s tím, aby do svých tréninků zařadili základní hokejové kompetence, ovšem právě proto mnohdy zapomínají na individuality. Pokud si ovšem znovu uvědomíme, že se ve valné většině jedná o denní docházku na tréninky a zápasy a že na zimním stadionu a v tréninkových jednotkách mnoho dětí vyrůstá a dospívá, je zřejmé, že je více než nutné rozvíjet individuality všech součástí týmů. Správné uvědomování sebe sama totiž mimo jiné vede i k správnému růstu atmosféry v týmu.

³ PETER, Twist. *Complete conditioning for Ice Hockey*

⁴ KOSTKA, CSC., PhDr. Vladimír a PhDr. Pavel WOHL. *Trénink mladých hokejistů*, str. 28

Jedním z největších problémů, se kterým se však v tomto věku setkáváme, je lenost – a bohužel to platí i pro mladistvé sportovce. Jejich životní styl je většinou nedostatečně aktivní nebo velmi jednostranný. Problémem je i to, že s tímto věkem přichází i nechuť zúčastňovat se aktivit v jejich okolí⁵.

3.2 Autorita

Nejdůležitější součástí této práce je právě tato – věnovaná autoritě. Zřejmé je to již v mé výzkumné otázce. Co je **autorita**? Jak se mohu já, jako pedagog, stát **autoritou** pro děti, kteří hrají lední hokej? Z mého působení v pedagogickém a také hokejovém prostředí mám jednu zkušenost. Nazvala bych ji možná i fenoménem, kterak si „vyrobiť“ autoritu. Většina vedoucích a pedagogických pracovníků na děti křičí a snaží se být přísnými a nepřístupnými učiteli. Ano, je to asi dobré v tom, že tito pedagogové si svou práci nenosí domů. Avšak pokud chce pedagog své žáky naučit něco o skutečném životě a jak ho skutečně žít, není tento způsob tím nejlepším. Na začátku chci proto mluvit o metodě, která je v České republice známá hlavně v katolických kruzích. Ovšem s drobnými úpravami pro danou komunitu a věkovou skupinu je použitelná téměř vždy. Jedná se o animaci jako výchovnou metodu.

Pokud chceme této metodě plně porozumět, nejprve musíme porozumět významu latinského slova „anima“. V překladu do češtiny toto slovo znamená „duše“. Uvádí nás to tedy do základní myšlenky animace, jíž je akceptování lidské duše a jejích potřeb⁶. Akceptování ovšem nestačí. Je třeba také tyto potřeby naplňovat a tím lidskou duši rozvíjet. Akceptace je věc, která je v současnosti v hokejové edukaci tou nejdůležitější věcí – možná právě proto, že právě v této výchovné oblasti je cítit její absence. Jak jsem již výše zmínila v týmových sportech je nasnadě zapomínat na individuality hráčů. A právě proto je tuto metodu vhodné využívat – otevírá nám možnost přemýšlet o individualitách ve skupině a zároveň též rozvíjet týmovou dynamiku.

⁵ *The Routledge Companion to Education*. James Arthur and Andrew Peterson. Abingdon

⁶ KAPLÁNEK, Michal. Kulturní animace, online

Jedním z důvodů, proč je animace více využitelná v pedagogice volného času, je ten, že nepoužívá žádné direktivní metody⁷. Animace nepoužívá direktivní metody. To je jeden z důvodů, proč je více použitelná v pedagogice volného času. Pedagogika volného času je více informální, než běžné školní vzdělávání, jak jsme na ně zvyklí. Tato metoda dává dětem a teenagerům možnost realizace a participace na běžném sociálním životě ve svém okolí, což by měl být jeden z nejhlavnějších cílů každého volnočasového pedagoga.

Co je pro mě na této metodě zajímavé, je skutečnost, že dává možnost být více přítelem než pouze učitelem. Z výzkumů je zcela zřejmé, že v tomto věku se teenageři ztotožňují s partou a hledají zde svou identitu. Co však teenageři doopravdy potřebují, je následovat nějaký vzor, model chování. Vzor, ale nemohou najít ve skupině vrstevníků, ve které každý hledá svou vlastní identitu. I v tomto ohledu je dobré využívat animační metodu. Jako animátor má člověk možnost být právě tím přítelem, který jim ukáže svou vlastní identitou, modelem chování, který mohou následovat. Animace také dává příležitost vytvářet nová přátelství – dle mého názoru, jako přítel má pedagog větší šanci se stát autoritou než striktní učitel. Přítel má totiž autoritu přirozenou a té se dá velmi dobře využívat. Co se týče ledního hokeje, je dobré být „jedním z nich“. Jedním s největších problémů v práci s hokejisty každého věku, je ten, že mají problém akceptovat někoho, kdo nerozumí hokeji – a přesto se snaží být jejich autoritou. Bez znalosti problematiky hokejových komunit je opravdu nemožné stát se pro tyto mladé sportovce autoritou. Jak jsem již zmínila, v úvodu lední hokej není jen hra, ale také životní styl. A hokejisté tuto skutečnost vnímají více si oni sami i jejich okolí myslí. I proto je velmi dobré být více přítelem než učitelem, pokud pracujeme s hokejisty, obzvláště těmi mladými. O přátelích toho mnoho víme a chceme se o nich dovědět všechno, co jde a také jsme schopni jim mnohem lépe pomoci než lidem, které neznáme. Důležitá je i ta skutečnost, že tito mladí lidé mohou animátorovi důvěřovat, pokud se chová přátelštěji než ostatní učitelé. Pokud pedagog dokáže vnímat hokej jako hokejista – tedy jako svébytný životní styl – chápeme také to, že je nezbytné mít velmi dobré sociální zázemí v komunitě, která se okolo hokeje pohybuje. A to je hlavní cíl pro všechny pedagogy, kteří pracují s hráči ledního hokeje.

⁷ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*, str. 18

Do Norska jsem jela také proto, abych objevila nějaké nové zajímavé metody a naučila se je používat ve své vlastní praxi. Hned na první pohled při návštěvách základních škol je znát jasný rozdíl – stojí trochu pátrání, v čem se norské vzdělávání tolik liší od toho českého. I to byl důvod, proč jsem se tomuto tématu věnovala i při svém čtyřměsíčním studiu v norské metropoli Oslo.

První teorií, na které norský vzdělávací systém staví, je teorie Greshama a Elliota (1990). V mnoha zemích se můžeme setkat se systémem hodnocení sociálních dovedností (SSRS) od těchto dvou pánů. Je možné ho použít i v České republice, ale neseznamujeme se s tím příliš běžně.

Tento systém poukazuje na velmi důležitou skutečnost: studenti, rodiče i pedagogové patří do jedné společnosti a my jsme schopni je všechny testovat testem sociálních dovedností⁸. Tento test upozorňuje na pět sociálních dovedností, které jsou v norském vzdělávání více než důležité. Patří sem: kooperace, empatie, sebekontrola, sebe prezentace a odpovědnost. Je zcela zřejmé, že tyto kompetence jsou nezbytné pro život. Samozřejmě, nikdo není perfektní ve všech těchto kompetencích. Avšak na pedagoga v norském vzdělávacím systému se nahlíží jako na vzor či model chování a tak je velmi důležité zlepšovat se v ovládnutí těchto kompetencí. Mimoto je známo, že děti napodobují veškeré chování dospělých. Z těchto skutečností vyplývá jasný cíl pro pedagogické pracovníky – zajímat se více o své svěřence a také přemýšlet o sobě jako o vzoru chování.

Tento model je možné najít i v konceptu Jerome Brunera „Lidová pedagogika“ (v originále Folk pedagogy). Tento koncept čtenáři představuje čtyři způsoby pro práci s dětmi. Pro potřebu této práce jsem zvolila pouze jeden z nich. Je to hned první způsob: Pohled na dítě, jako na jedince, který se učí imitací, získávání „know how“⁹. Tato metoda se zakládá na víře dospělých, že dítě neví, jak se daná věc dělá (např. neví, jak si zavázat tkaničky). Zároveň však staví na skutečnosti, že dítě se vše může naučit podle názorného předvedení, které provede někdo dospělý. Zde je nutné poznamenat, že tato metoda je více než užitečná pro pedagogy, kteří pracují s hokejisty! Jak se malí hokejisté naučí jak bruslit? Jak se mohou naučit hrát hokej? Samozřejmě, pokud jim

⁸ *Texas Statewide Leadership for Autism training* . Social and Relationship Assesment, online

⁹ BRUNER, Jerome. *The Culture of Education*

někdo zkušený – obvykle trenér tyto dovednosti předvede či pokud je vidí v televizi. Jak jsem již výše v této práci zmínila, imitace je první způsob, kterým se lidé učí. Od raného dětství imituje člověk chůzi dospělých, základy hygieny, výslovnost atd. a právě touto imitací se naučí základní životní dovednosti.

Imitací, rozumíme proces, při němž jedinec pozoruje další osobu a snaží se jí napodobovat. Napodobovat lze vše od vnějšího chování po způsob uvažování. Napodobovaný jedinec se tak stává vzorem pro chování imitátora¹⁰.

Na této metodě je jasně vidět, že pedagogické směry jsou propojeny s psychologickým výzkumem. Právě imitace je v mnoha případech podvědomé a zde je možné najít napojení na psychologické vlastnosti. Dobře připravení pedagogové vědí o tomto spojení a také s ním pracují a také se neustále vzdělávají v pedagogickém i psychologickém směru. Touto cestou můžeme vidět, že pedagogické směry jsou spojeny s psychologickým výzkumem. Zároveň je takový pedagog připravený být vzorem pro své žáky, studenty či svěřence.

Imitaci není radno podceňovat. Děti a mladí dorostenci si podvědomě hledají své vzory, které chtějí napodobovat. Je to v jejich věku normální a hledají v tom i jisté ztotožnění se společností – s někým starším, zkušenějším či pro ně jinak zajímavým. Důležité je mít na paměti, že tento vzor se pro ně mnohdy stává až polobohem a proto je pro ně dobré vše, co dělá – ač tomu tak v mnoha případech není. Je důležité na to brát zřetel a snažit se tak být pro děti a mládež dobrými vzory. V případě hráčů ledního hokeje to vyžaduje opravdu velkou dřinu. Trenéři by měli odvádět svou práci a mít schopnosti stejně dobré a vysoké, jako jsou jejich požadavky na hráče. Pro ostatní pedagogy je to precizní znalost problematiky ledního hokeje a také jistá dávka tolerance vůči těmto mladým hráčům. Dobrý pedagog akceptuje jejich nárok na odpočinek – ať již aktivní či pasivní, nárok na trénování a zápasy i na různé výkyvy nálad. Avšak jako určitou protislužbu by měl také očekávat, že si hráč – který je jeho studentem či žákem bude své povinnosti plnit důsledně a ve stanoveném termínu.

Ale imitace jako edukační metoda se může stát i velmi náročnou. Očekává totiž od dětí talent, dovednosti a schopnosti více než znalosti a porozumění jako je tomu

¹⁰ PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*, str. 165

běžně. A občas se ve skupině najde dítě, které zrovna moc talentované není. Právě pro takové dítě může být edukace těžší, když pedagog uvádí do praxe tuto imitační metodu. Imitační kompetence přicházejí skrze praxi. Je zřejmé, že ve všech profesích je nutností znát teorii. Ale stát se vědcem, básníkem či hokejistou vyžaduje mnohem víc než být dobře připraven v teoretické rovině.

Z expertíz je zřejmé, že pouhé vědění, jak se daná věc dělá, nestačí pro opravdovou znalost této dovednosti. Například hokejovému hráči nestačí, že velmi dobře bruslí. Potřebuje také zvládnout práci s hokejkou, mít znalosti pravidel ledního hokeje, vyznat se v herní taktice a také potřebuje vědět, co je v týmovém sportu důležité pro jeho vývoj – musí mít v sobě týmového ducha. A ač se to nezdá, právě tento poslední bod je velmi důležitý pro hráčův rozvoj. Co může každý trenér či pedagog udělat pro tým mimo zimní stadion, je budovat dobrou partu okolo hokejové hry. Z pozorování je zřejmé, že pokud je týmový duch dobře připraven, jsou i výsledky na ledě mnohem lepší.

Pokud chceme norské vzdělávání lépe pochopit, je nutné vysvětlit, o čem je každá ze sociálních kompetencí. Toto vysvětlení nám přiblíží, čím by se měl takový ideální pedagog vyznačovat.

První kompetencí je kooperace. Kooperace je velmi důležitá životní dovednost a také je nutná pro hokejový tým a týmového ducha. Na tomto příkladu je vidět, že mnoho věcí, které se hokejisté naučí pro hokejovou hru a pro budování dobrého kolektivu je využitelné v běžném životě. Jako kooperaci chápeme pracovní proces či proces jednání, kdy osoba spolupracuje s ostatními jedinci¹¹. Kooperace učí lidi jak pracovat s ostatními, pomáhá nám akceptovat druhé více než předtím a samozřejmě zároveň učí pracovat v harmonii. Kooperace také učí lidi schopnosti sledovat společný cíl a zaměřit na něj své jednání. Počítá také s uplatněním schopností a dovedností všech jednotlivců při práci na tomto společném cíli. Pro usnadnění práce skupiny je vhodné přesně definovat cíl a jasně určit odpovědnost každého jedince¹².

¹¹ *Slovník cizích slov, str. 400*

¹² BELZ, Horst a Marco SIEGRIST. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení, str. 213*

Jednou ze zajímavostí z expertíz je bezpochyby fakt, že lidé jsou schopni více spolupracovat, když pro ně situace není zrovna příznivá a jejich vlast reputace by mohla utrpět v případě, že by zadaný úkol sami nezvládli.

Nalézt kořeny kooperace je velmi těžké. Najít a hledat je můžeme v empatii, která je druhou sociální kompetencí.

Pro pedagogy je velmi důležité trénovat empatii systematicky v každé ze svých hodin, lekcí, tréninků či setkání se svými svěřenci. Má to bezpochyby i praktickou stránku věci, protože studenti mají šanci sdílet své empatické dovednosti s ostatními lidmi v místnosti. I zde je nutno zmínit, že i trénink empatie je velmi potřebný v ledním hokeji. Pokud trenéři a učitelé započnou s tímto empatickým tréninkem, netrénují pouze dovednosti jako bruslení, správné držení hokejky atd., ale také reakce ve skupině a neméně důležitou spolupráci všech článků týmů. Což je přímo nezbytné jak pro správné fungování týmu na ledě, tak pro celkové zlepšení kolektivních vztahů.

Empatii lze vymezit jako kapacitu rozeznávat a dávat najevo pocity jako je smutek či radost, atd¹³. Empatie se v oblasti psychologie stala fenoménem na konci 19. století.

Definice empatie můžeme najít opravdu mnoho. Tyto definice se především snaží lidem pomoci zažívat jejich emoce, vědět, o čem přemýšlí druzí, nebo co cítí. A hlavně chtějí rozbořit zdi, které si mezi sebou lidé staví. Z toho je zřejmé, že právě toto „bourání zdí“ je nezbytné pro dobrou kooperaci a – samozřejmě – pro dobrou kooperaci na ledě a zároveň v hokejovém kolektivu. Při načítání literatury a ostatních zdrojů jsem narazila na dvě zajímavé definice empatie, jsou zde poznamenány pouze pro zamyšlení.

„Motivace orientovaná na druhé.“ – Daniel Batson

„Vědomí toho, mé citové zkušenosti jsou podobné těm, které mají druzí lidé, bez ohledu na individuality.“ – Jean Decety

Jednou z nejúžasnějších skutečností na empatie je to, že lidé jsou díky ní schopni rozeznat tělesné pocity ostatních. Tento fakt se projevuje právě díky imitativnímu

¹³ *Slovník cizích slov, str. 153*

učení. Lidé jsou schopni rozpoznávat tělesné pohyby a obličejové výrazy právě proto, že se je již dříve naučili a tím pádem mají některé z nich naprosto stejné. Díky tomu je pro nás jednodušší rozpoznat, když je někdo nemocný nebo je s ním něco v nepořádku, díky jeho pohybům či výrazu obličeje. Lidé jsou taktéž schopni rozpoznávat spojení mezi tónem hlasu, ostatními zvukovými výrazy a tělesnými pohyby či výrazy obličeje – proto také dovedou rozeznat, pokud někdo například lže.

Další sociální kompetencí je sebekontrola, známá také pod názvem sebeovládání. Zakládá se na působení rozumu, vůle a předchozích zkušeností, které se často přetvářejí v zábrany, na usměrňování impulzivnosti a okamžitých popudů. Pro děti je toto usměrňování obecně těžší, jelikož ještě nemají tolik zkušeností vypěstovaných sociálním učením a jejich zábrany proto nejsou tak velké. V pubertálním věku ovšem probíhá vývoj v dospělého člověka. Tento vývoj přináší i větší uvědomování si důsledků vlastního jednání a tudíž mnohem větší sebekontrolu¹⁴.

Pod sebekontrolou rozumíme umění kontrolovat vlastní emoce, chování a touhy za účelem zisku odměny v budoucnosti. Z psychologických studií je známo, že sebekontrola koreluje s pozitivními psychologickými faktory jako je například štěstí.

Předposlední sociální kompetencí je sebe prezentace. Výuka sebe prezentace bohužel ve valné většině českých škol chybí. Zcela jistě je tato absence špatná. Z jejího důsledku se lze setkat s osobami, kterým sebevědomím chybí a i s těmi, kteří ho mají přespříliš vysoké. Avšak osob se zdravou dávkou sebevědomí je opravdu poskrovnu. V sebe prezentaci je nejdůležitějším úkolem vybudování vlastní image pro představení se druhým. I z tohoto důvodu je nutné procvičovat a zdokonalovat se ve všech pěti sociálních kompetencích. Pro správnou sebe prezentaci, která zároveň toleruje prezentace ostatních jedinců, je potřebné se cvičit v sebekontrolě a také v empatii.

Poslední z přehledu sociálních dovedností je možná ta nejdůležitější – je jí zodpovědnost. Pro každého člověka na zemi je vědomí zodpovědnosti za vlastní chování nezbytné. Základním principem je morální zodpovědnost, na níž dále staví sociální a právní zodpovědnost. Osobní zodpovědnost je nepřenositelným faktorem,

¹⁴ HARTL, Pavel. *Psychologický slovník*, str. 185

který vzrůstá s mírou svobody¹⁵. Proto, ač si teenageři myslí, že jsou svobodní a mohou si dělat, co chtějí, správný pedagog by je měl zevrubně seznámit s těmito fakty a podepřít je několika skutečnými příběhy.

Zcela jasně zde vyplývá fakt, že je až životně důležité ovládat těchto pět dovedností a také je vzájemně propojovat. Také z těchto pěti kompetencí jasně vyplývá, jak se stát dobrou autoritou, která není vynucená a zároveň je modelem chování pro své svěřence. Ovšem na tomto místě je nutné si položit jednu zásadní otázku: Jaký způsob je tím správným, pomocí něhož může pedagog tyto dovednosti předat?

Se studií o sociálních kompetencích od Greshama a Elliota, mimo jiných pokračuje norský profesor Thomas Nordahl. Předkládá nám čtyři typy pedagogů, jež závisí na dvou schopnostech. První schopností je kontrola, kterou v tomto případě můžeme chápat také jako autoritu. Druhou, neméně důležitou schopností či spíše charakterovým rysem je zájem o vychovávané. Pokud na tyto dvě kompetence, stejně jako Nordahl, nahlížíme jako na provázané, vyjdou nám ony čtyři typy pedagogů.

Pokud pedagog nemá autoritu a zároveň ani kontrolu nad děním ve skupině a zároveň postrádá i zájem o své studenty, stává se tak „bezstarostně nedbalým“ pedagogem. Skupinu může tak okolí vnímat jako velmi hlučnou, až nekontrolovatelnou. Zpravidla je také velmi těžké najít pedagoga uprostřed tohoto celku – obzvláště viditelné je to v teenagerovském věku, kdy na sebe – zvláště chlapci – upozorňují a pedagoga tak až zastiňují.

Dalším typem je pedagog autoritářský – takový pedagog postrádá zájem o své svěřence, ale pevně drží v rukou autoritu a ví, o každém jednání ve skupině. Z mých zkušeností – ať už na straně žáka či pedagoga – je tato možnost zřejmě tou nejhorší možnou. Zvláště v útlém věku a také v kritickém věku dospívání, kdy teenageři mnohdy postrádají sebevědomí, jsou děti a mladiství z takového pedagoga vystrašení. Z mých vzpomínek na takového pedagoga musím vyvýšit tu, že ve strachu z pedagoga je opravdu velmi těžké se něco dobře naučit. A tato skutečnost se netýká pouze školních vědomostí, ale také dovedností – ať už pěti sociálních dovedností Greshama a Elliota nebo dovedností potřebných k tomu stát se vynikajícím hokejistou. Samozřejmě tento

¹⁵ BELZ, Horst a Marco SIEGRIST. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*, str. 303

pedagog nemůže ani budovat dobrý kolektiv, mimo výše zmíněných skutečností se také vytrácí důvěra svěřenců vůči pedagogovi a mnohdy i vůči ostatním vrstevníkům.

Dalším typem je pedagog bez kontroly a autority, který se vysoce zajímá o své svěřence. Právě toto se stává riskantním, pokud pedagog pracuje s animační metodou. Stává se přítelem či kamarádem a po této stránce je velmi dobře připraven. Ovšem co naopak ztrácí, jsou jeho pedagogické dovednosti – jako například autorita. Zároveň je vysoce riskantní „spadnout“ k tomuto modelu pro mladé pedagogy – není to tak dávno, kdy oni sami byli na místě svých svěřenců a byli v jejich věku. Stávají se tak velmi často spíše součástí skupiny než její autoritou.

A – nejen pro norského pedagoga Thomase Nordahla – je nejlepší variantou ta, kterou nazývá „Spolehlivý“. Pedagog, který má autoritu, kontrolu nad jednáním svých svěřenců – takže v praxi užívá všechny sociální kompetence – a také má zájem o své svěřence a jejich pocity. Není na škodu tuto variantu kombinovat s metodou animace, která sama o sobě vychovává ke svobodě a svobodnému přemýšlení vychovávaných jedinců. Je ovšem nutné, aby obě strany – jak pedagogové, tak skupina vychovávaných – dobře znaly ony pověstné mantinely a také je dodržovaly. Zkrátka, že jsou věci, které ve výchovném procesu nejsou přípustné.

K tomuto nejlepšímu modelu je nezbytné připojit také vědomosti ze sportovní psychologie. Je to nezbytné právě proto, že tato práce je věnována výchově a volnému času hokejistů. Sportovní psychologové primárně pracují se sportovci, ale i trenéry, které zde znamená pedagogickou práci, je jednou z výzkumných oblastí tohoto odvětví psychologie. Právě trenéři jsou pro sportovce velmi důležití. Střetávají se velmi často a také se velmi dobře znají, právě proto, že spolu tráví mnoho času. Nálada trenérů tak ovlivňuje náladu sportovců. A nálada – obzvláště nálada ve skupině – ovlivňuje úspěchy či neúspěchy týmu i jednotlivců. Další důležitou věcí, kterou mohou trenéři ovlivnit je motivační klima. Motivační klima samozřejmě souvisí s dobrou náladou v týmu, ve které se může lépe rozvíjet. Také ovlivňuje úspěchy a individuální i týmové cíle sportovců.

Z rozhovorů s hráči ledního hokeje vyplynula ještě jedna velmi důležitá skutečnost. Autorita je podle nich spíše záležitostí charismatu – z toho důvodu ji ani

není třeba budovat pomocí křiku. Charisma by se v tomto případě dalo chápat i jako schopnost vcítit se do druhých, akceptovat jejich potřeby a zároveň být pro ně nějakým způsobem zajímavým. Charisma je také záležitostí prvního momentu při setkání. Člověk se obvykle o prvotních sympatiích a antipatiích rozhoduje hned v prvních sekundách po setkání s danou osobou. Mnohdy už se tyto jeho sympatie a antipatie nemění.

3.1.3 Teenageři

Poslední součástí teoretické části této práce je ta, která pojednává o teenagerech. Je potřebné upřesnit některé psychologické potřeby tohoto věku a také je porovnat se sociálními kompetencemi.

V tomto raném období teenagerovského věku zaznamenáváme několik vývojových úkolů¹⁶. Pro tuto práci je důležitých jen několik z nich. Patří mezi ně aktivní volný čas, emancipace od rodiny, osobní životní filosofie a sebeuvědomění, které souvisí s přijetím sebe sama. Pro hokejisty v tomto složitém věku je riskantní to, že emancipace od rodiny přichází až velmi radikálně – v případě, že hráč je výrazně dobrý, odchází do klubu, který má lepší podmínky pro práci s talentovanými hráči. Ovšem to znamená odejít od rodičů a většinu svého života trávit mimo domov, obvykle prakticky bez jakéhokoli dozoru. S tímto faktem souvisí i další vývojový úkol – aktivní volný čas. V podstatě tyto mladistvé nemá kdo naučit, jak trávit svůj volný čas nejen aktivně, ale také smysluplně a ne jen nástrahami dnešního světa, který se jim otevírá právě proto, že rodiče jsou daleko a nikdo jiný na ně po večerech pozor nedává. Toto se zčásti změnilo – díky Akademiím ČSLH. Ovšem těchto Akademií v současnosti na našem území funguje pouze šest a to je při popularitě ledního hokeje až žalostně málo. Sebeuvědomění je bezpochyby spjata se sebe prezentací. Jak jsem již výše zmínila, je to právě sebe prezentace, která vede a učí mladé lidi zdravému sebevědomí. V tomto věku je také možné rozeznat určitou nejistotu z pocitů a kompetencí v životních dovednostech. Vedle těchto vývojových úkolů, je také nezbytné přemýšlet o teenagerech mimo jiné také jako o skupinách vrstevníků – jak již bylo výše řečeno,

¹⁶ ČAČKA, Doc. PhDr. Otto. *Psychologie duševního vývoje dětí a dospívajících s faktory optimalizace, kapitola 3 – Obecná charakteristika vývojových změn v dospívání*

právě v tomto věku se mladí lidé identifikují v partách stejně starých lidí. Občas je ovšem nutné přemýšlet pouze o osobnosti každého jednotlivého teenagera ve skupině. Právě zde se nabízejí sociální dovednosti. Tyto vývojové úkoly lze plnit jedinečně spoluprací mezi všemi články skupiny – tedy i pedagogy. Zároveň je nutné mít také zodpovědnost – zodpovědnost pečovat o každou jednotlivou osobnost, nejlépe pomocí sebe prezentace.

V tomto životním období lze najít jeden velký cíl – tento cíl v sobě ukrývá právě ty vývojové úkoly, o kterých jsem se zmínila výše. Ve věku mezi třináctým a patnáctým rokem života se dítě stává dospělým jedincem – tato přeměna sestává ze čtyř směrů: mentálního, fyzického, psychického a sociálního¹⁶. Ač se to může na první pohled zdát, toto stádium není jen nějakým „přechodným obdobím“. Je to stádium mnoha přeměn a pro osobnost a její city a pocity se tyto změny mohou stávat velmi tvrdými. Pro učitele, trenéry a ostatní pedagogy je nezbytné přijímat teenagery jako osobnosti a také počítat s faktem, že v tomto formovacím období jejich osobnosti mají různé a mnohdy odlišné pocity od všech ostatních. Je samozřejmostí, že by tito pedagogové měli mít velkou dávku toleranci vůči zmíněným změnám. Navíc se předpokládá zvýšený zájem o problematiku výchovné skupiny. V tomto případě je to problematika okolo ledního hokeje, chování mladých hokejistů a mínění veřejnosti o mladých hokejistech.

Zároveň je ale potřeba mít na mysli tu skutečnost, že pro růst osobnosti není dobrá jakákoliv separace od skupiny¹⁷.

Tedy je důležité mít na paměti individuality i to, že jsou to právě individuality, kdo tvoří skupinu, její dynamiku a tím i dobrý kolektiv. Je zde zcela jasně vidět, že tato časová perioda není složitá pouze pro teenagery, ale také pro jejich rodiče a pedagogy. Složitá je i ta skutečnost, že teenageři již nejsou dětmi – a opravdu nenávidí, když s nimi dospělí jednají jako s dětmi – ale zároveň ještě stále nejsou dospělí a proto s nimi nelze jednat jako s dospělými.

¹⁶ ČAČKA, Doc. PhDr. Otto. *Psychologie duševního vývoje dětí a dospívajících s faktory optimalizace, kapitola 3 – Obecná charakteristika vývojových změn v dospívání*

¹⁷ ČAČKA, Doc. PhDr. Otto. *Psychologie duševního vývoje dětí a dospívajících s faktory optimalizace, kapitola 3.2.1- Prožívání dospívajících*

Občas je velmi náročné najít způsob, jakým mluvit a jednat s teenagery. V České republice se nyní hodně rozvíjí směr, který je znám pod pojmem Animace jako výchovná metoda. Já sama s touto metodou pracuji a zatím se mi v mnoha směrech osvědčila. Důležité na ní je to, že mladiství musí nějakým způsobem participovat na programu. Pedagog je zde hlavně proto, aby nabízel možnosti a občas také reguloval rozhodnutí teenagerů. Pedagog, užívající tuto metodu se zde stává více přítelem – aby naslouchal problémům, citům a pocitům. Jak jsem již výše zmínila, je nezbytné, aby obě strany – pedagogové i teenageři – věděli, kdo je autorita a kde jsou hranice. Právě proto by bylo více, než dobré do metody animace přibrat norskou výchovnou metodu – tedy metodu, která počítá s pedagogem jako s vzorcem pro jednání svých studentů.

Je všeobecně známo, že náctiletí bývají často unavení. S touto únavou souvisí i to, že občas se cítí silní a sebejistí a jindy zase deprimovaní až apatičtí. K fyzickým změnám se totiž vztahují ty psychické nebo mají fyzické změny psychický význam. I proto se jim v myslích vynořují otázky jako: Jak mě vidí ostatní? Jak vypadám? Jsem dost dobrý? Tyto otázky jsou velice důležité pro každou osobnost. Vizáž – a tedy otázka: Jak vypadám? – je pro teenagery velmi důležitá. Nejen, že ji stále zdokonalují a probírají mezi sebou, ale také formuje jejich identitu. K tomuto formování se vztahují i změny stylů. Právě proto v určitém období teenagery více zajímá punkový styl, jindy zase např. styl hip-hopový. S těmito skutečnostmi pracují i trenéři ledního hokeje ve svých trenérských metodikách, které jsou nedílnou součástí trenérských zkoušek, jež jsou nezbytné pro trenérskou licenci. Ve středním školním věku – jak se v hokejové metodice nazývá raná puberta – trenéři počítají s únavou svých svěřenců i se změnou nálad, jež tento věk přináší¹⁸.

V této životní fázi se také každý jedinec učí být aktivním a také zodpovědným za své jednání a za svůj život⁸. I tohoto důvodu je vhodné zařadit alespoň některé aspekty z animace do vzdělávání – teenageři tak získají možnost participovat na programu a tím si osvojovat tyto základní životní návyky – aktivitu a zodpovědnost za vlastní jednání.

¹⁸ KOSTKA, CSC., PhDr. Vladimír a PhDr. Pavel WOHL. *Trénink mladých hokejistů*, str. 39

Finálním cílem v tomto prvotním teenagerovském věku je dosažení osobní a integrující filosofie¹⁹.

Pokud znovu nahlédneme do sportovní psychologie, nalezneme také problematiku týkající se teenagerů. V tomto odstavci nastíním pouze dvě nejdůležitější skutečnosti. Tou první je bezpochyby syndrom vyhoření, který hrozí právě mladým teenagerům, kterým se v této práci věnuji. Díky participaci ve sportu získávají teenageři i zkušenost s participací do běžného života – a stejně tak syndrom vyhoření ve sportovních aktivitách se velmi snadno přenesení i do běžného života. Syndrom vyhoření lze najít i v ostatních sportovních oblastech, ale co se týče sportů týmových je riziko mnohem vyšší. Ve sportovní terminologii charakterizujeme syndrom vyhoření jako emocionální vyčerpání, depersonalizaci a snížený pro dosažení cíle³.

Druhou výzkumnou oblastí je týmová dynamika. Týmová dynamika je v práci s mladými hokejisty velmi důležitá. Jak jsem již výše zmínila, občas je potřeba, aby pedagog vnímal teenagery jako jednotlivé osobnosti, ale čas od času je také nezbytné s nimi pracovat jako se skupinou. A právě ve skupině je týmová dynamika velmi jasně zřetelná a také je velmi jasným ukazatelem. Dokáže odhalit případné outsidersy, nebo zda má některý člen skupiny nějaké problémy. Sportovní psychologie zde soustředí svůj výzkum na týmové tendence a víru na skupinové úrovni, nejen na té individuální. Týmovou kohezi neboli soudržnost můžeme definovat jako tendenci skupiny setrvat pohromadě. Týmová soudržnost má dvě složky. V první je základní otázkou: Jak se spoluhráči navzájem snášejí? – v tomto případě mluvíme o sociální soudržnosti. Druhou složkou je úkol soudržnost, zde je položena tato otázka: Jakým způsobem spoluhráči dohromady pracují na dosažení cíle celého týmu. V týmové soudržnosti je možné nalézt také jakousi samosprávu. Ve sportu vždy nalezneme nějakého vůdce skupiny. Obvykle jich je ovšem víc – můžeme nalézt několik formálních vůdců (kapitán týmu, trenér, vychovatel apod.) a také minimálně jednoho neformálního vůdce⁵.

Vcelku novou záležitostí ve výchově mladých českých hokejistů jsou Akademie Českého svazu ledního hokeje (ČSLH). Tyto akademie běží teprve od loňského léta, a

¹⁹ ČAČKA, Doc. PhDr. Otto. *Psychologie duševního vývoje dětí a dospívajících s faktory optimalizace, kapitola 3.1.1 Činitelé kvality vnímání*

⁵ *The Routledge Companion to Education*. James Arthur and Andrew Peterson. Abingdon

proto mají většinu své práce před sebou. V současnosti jich funguje pouze šest, ale v každém novém školním roce se počítá s navyšováním počtu klubů, které dostanou status Akademie ČSLH. Velký význam v těchto akademiích je kladen na studijní výsledky mladých hráčů. Akademie úzce spolupracují se školami, které jejich hráči navštěvují a jejich studijní výsledky získávají pravidelně. Pokud se hráč delší dobu prokazuje špatnými studijními výsledky, získává stopku pro zápasy. Nesmí hrát ani v běžné ligoové soutěži ani v národním týmu. Z jistého hlediska je to velmi tvrdé – a dle mého osobního názoru je velmi důležité odlišovat individuality hráčů a to, zda špatné školní výsledky jsou důsledkem nedůsledné přípravy – nebo mnohdy žádné příprav – a trávení volného času nesmyslnými až v tomto věku škodlivými aktivitami či zda hráč ze sebe vydává to nejlepší a přesto nedosahuje skvělých výsledků. Takový hráč může mít zcela jiná nadání a to by se v takových případech rozhodně mělo brát v potaz. Ovšem i tato tvrdost není odůvodněná. Jak v České republice, tak v Norsku si lidé, kteří vidí hokejovou komunitu jen „zvenčí“, myslí, že hokejisté nepatří mezi chytré lidi. Tudíž činnost Akademií se mimo jiné snaží tento obrázek spravit. Další velmi důležitou skutečností je to, že ač by si to mladí hokejisté přáli, ne každý se může stát profesionálním hokejistou. A je to právě program, se kterým Akademie pracují, který jim v tomto směru, díky kladení důrazu na vzdělání jako součásti hokejové Akademie, otevírá a nabízí více možností.

Nicméně, co je pro mě, jako pedagoga volného času mnohem důležitější je skutečnost, že v Akademiích se o volný čas mladých hokejistů starají více, než jak je tomu na ostatních klubech. Hokejisté zde mají vychovatele, kteří dohlíží na to, zda zvenku teenageři nepřicházejí opilí, zda studují atd. Otázkou ovšem zůstává, nakolik jsou schopni a ochotni jim nabídnout jiné volnočasové aktivity, kterým se spolu s těmito mladými lidmi dokážou věnovat.

Když jsem si zvolila toto téma své bakalářské práce, nebylo na území České republiky nic, co by se byť jen vzdáleně podobalo Akademiím. Hráči byli mnohdy po škole a tréninku bezprizorní a také nebylo nikterak výjimečné vidět tyto mladé čtrnáctileté chlapce každý večer opilé a k tomu nejlépe s jinou dívkou. Tyto skutečnosti nejsou dobré jednak pro rozvoj těchto mladých osobností a jednak pro to, jaký pohled a názor si na ně utváří jejich okolí.

4. Praktická část

V praktické části této bakalářské práce bych velmi ráda přiblížila jejím čtenářům Akademii Českého svazu ledního hokeje a porovnala je jak se zkušenostmi svými, tak zkušenostmi hráčů a trenérů – ať již těch, co v Akademiích působí či těch, co se pohybují na půdě klubů, kterým tento status nenáleží.

Projekt těchto Akademií vznikl proto, aby hráčům v mládežnických kategoriích byl poskytnut prostor pro komplexní rozvoj. Pro tento cíl je však v dnešní době nutná podpora hokejových klubů, jelikož hokej je sportem finančně náročným. Výkonný výbor proto neudělil tento prestižní status každému klubu, ale podmínil si je splněním několika kritérií, které velmi důsledně zkoumal. Mezi tato kritéria patřila ta sportovně technická, vzdělávací, zdravotnická, personální atd. Bezpochyby pro dobré fungování sportovní Akademie je nutný opravdu komplexní rozvoj všech jeho součástí – avšak pro tuto práci jsou důležité jen některé z nich – kterým se také níže trochu podrobněji věnuji.

Samozřejmě – jedná se o lední hokej – a proto jsou prioritními podmínky pro zázemí, tedy dobře vybavené šatny pro hráče a také kvalitní zimní stadion, na kterém se dají pořádat i mezinárodní soutěže. Jednou z podmínek je totiž také kontakt se zahraničním klubem. Tato podmínka také vyžaduje od trenérů a realizačních týmů dobrou komunikativní znalost angličtiny. Avšak v trenérských řadách se povětšinou pohybují muži střední generace, kteří bohužel anglický jazyk velmi neovládají – v době, kdy navštěvovali školní instituce, se vyučoval ruský jazyk, a proto mívají s touto změnou, která se v tomto případě stala podmínkou, často problémy. Nedílnou součástí těchto sportovně technických nutností je bezpochyby i zajištění výstroje pro hráče. Nejde opomíjet ani zdravotní zabezpečení – proto by na zimním stadionu měl být pravidelně přítomný zdravotník, který je schopen podat základní ošetření – na telefonu by pak měl být v pohotovosti lékař (pokud nemůže být přítomen na místě), který je v případě potřeby, dorazit v nejkratší možné době ke zraněnému či nemocnému. Co se týče tohoto zdravotnického zázemí, mé osobní zkušenosti z letních campů – znovu podotýkám, že se jedná o akci mezinárodní, které se účastní mnoho zemí, ve kterých se jedná o standard – jsou velmi špatné. Ač je zdravotník na místě přítomen, obvykle se mu nedá dovolat a trenéři či vedoucí mužstev si musí umět poradit sami. Myslím, že

základní ošetření zvládá opravdu každý, avšak přítomnost zdravotníka by měla být v každém případě bezpodmínečná, jelikož amatér nedokáže vždy správně odhadnout míru zranění. Statut Akademie by se tak, podle slov Tomáše Krále, prezidenta ČSLH, měl stát značkou kvality²⁰.

Kluby, které prošly sítím požadavků výkonného výboru Českého svazu ledního hokeje, se nemusí bát, že by na všechny potřeby, které z těchto podmínek vyplývají, byli sami. Svaz je podporuje jednak finančně a jednak poskytuje odborné vzdělávání pro trenéry. Výkonný výbor ČSLH také pomáhá se spoluprací se zahraničními kluby, které se stávají partnery klubů českých.

Co se týče statutu Akademie ČSLH je nutné ho před každou sezónou znovu obhájit – to v praxi znamená, že výkonný výbor Českého svazu ledního hokeje opět kontroluje, zda vše probíhá podle jasně vymezených kritérií⁹. Tento projekt není uzavřený. To znamená, že ke stávajícím šesti týmům, mezi něž patří Karlovy Vary, Liberec, Pardubice, pražská Sparta, ostravské Vítkovice a Chomutov, mohou v nadcházejících ročnících přibýt další. V následující sezóně mají největší šanci uspět také Brno, Jihlava a Plzeň. Kluby, které měly zájem o Akademii již v prvním ročníku, avšak nedokázaly splnit veškeré požadavky. Mnohdy se jednalo opravdu jen o maličkosti, a proto se předpokládá, že se jim je do nadcházejícího ročníku povedlo napravit. Jak je tomu doopravdy však opět musí posoudit výkonný výbor.

V podmínkách, které se týkají metodické části, se pojednává především o jednotném tréninkovém a herním systému pro věkové kategorie mladší a starší dorost a juniory. Tudíž i pro tu, které je věnována tato práce – tudíž mladší dorost. V praxi se trenéři z těchto šesti klubů setkávají a snaží se sjednocovat svůj plán práce a také se vzájemně kontrolují, jak se jim daří naplňovat jejich společný plán – který se jmenuje Celoroční tréninkový a herní cyklus. Na podkladech trenérů z Akademií ho zpracovalo sportovní oddělení Českého svazu ledního hokeje. Tento tréninkový systém bude každý následující ročník přepracován s tím, že bude kladen důraz na zařazení poznatků a zkušeností jak z praxe, tak z teorie získané na seminářích či při jednotlivých akcích – ať už reprezentačních či při mezinárodních kontaktech se zahraničními kluby.

²⁰ HC ČSOB Pojišťovna Pardubice, online

Co se týče vzdělávání trenérů, ani to Český svaz ledního hokeje neopomíjí. V sezoně, která v tomto období již končí, probíhal program seminářů a školení, který se věnoval rozvoji individuálních dovedností. Trenéři, kteří celé toto školení absolvovali, obdrželi novou licenci od ČSLH. Takto licencovaného trenéra musí v nadcházejících sezonách zaměstnat každá Akademie²⁰.

Ovšem, všechny tyto složky jsou rozhodně důležité a také potřebné pro fungování hokejových celků. Avšak otázky ohledně vzdělávání či výchovy jsou možná ještě mnohem důležitější. Za důležitější je považuji právě proto, že do nedávna byly zcela opomíjeny. Hokejový život byl od toho školního oddělen. Ne snad proto, že by trenérům připadala tato součást nehodnotná. Ale zároveň je to součást velmi palčivá – obzvláště co se týče problematického pubertálního věku. Hokejisté se obvykle, a v tomto věku obzvláště, zajímají více o hokej a ostatní věci, které jsou pro mnohé a zvláště dospělé jedince prioritami, jdou stranou. Samozřejmě důležitou roli hraje také fakt, že právě mladí sportovci mají obvykle jediný sen – stát se profesionálem. Ať už se to týká hokeje, fotbalu či tenisu tento trend mezi mladými sportovci najdeme. I proto se také veškeré úsilí podřizuje tomuto snu a mnohým pak nezůstávají síly ani čas na cokoli ostatního, natož pak na školu – která je pro většinu pubertálních osob až na posledním místě za všemi zájmy, koníčky a také se zvýšeným růstem zájmu o opačné pohlaví.

Z těchto a mnoha jiných důvodů na klubech, které se pyšní statutem Akademie ČSLH mimo trenérů, realizačních týmů a manažerů můžeme potkat ještě jednu velmi důležitou osobu – zástupce pro spolupráci se školou a rodiči. Tento zástupce má na svém hřbetě mnoho úkolů, které jsou mnohdy obtížnější, než se na první pohled zdají. Tato osoba je odpovědná za kontrolu školní docházky všech těchto hráčů (jedná se minimálně o 60 jedinců, pozn.aut.), také vyhodnocuje a shromažďuje omluvenky, jak ze školní docházky, tak z tréninkového procesu. V jeho kompetenci je také kontakt s třídními učiteli i rodiči všech hráčů. Tento kontakt by se měl stát spoluprací, ve které je prostor pro diskuzi o školních výsledcích hráče. Avšak právě tato diskuze vyžaduje znalost hráčových kvalit – mnohdy je rozhodně těžké odhadnout, z čeho plynou neuspokojivé školní výsledky. Je možné, že se jedná o hráče, který dává přednost jiným zájmům před školou, ale také se může jednat o hráče, který ze sebe vydá maximum, a

²⁰ HC ČSOB Pojišťovna Pardubice, online

přesto jsou jeho výsledky ve škole méně uspokojivé než výsledky ostatních hráčů. Dalšími kompetencemi tohoto zástupce jsou také postihy při porušování školních povinností a také doporučení na zastavení hráčské činnosti na nejbližší program. Právě tyto dvě kompetence vyžadují, aby zástupce pro jednání se školou a rodiči velmi dobře znal hráče, kterého se tyto postihy mohou týkat. Možná si je vůbec nezaslouží – možná je jen a pouze méně nadaný v oblasti školních předmětů a mnohem více se mu daří v jiných oblastech – např. tréninkových dovedností. Avšak při počtu hráčů, které na Akademiích působí, považují za vyloženě nemožné, aby jedna osoba, jíž je v tomto případě zástupce pro jednání se školou a rodiči, mohla takto dobře znát všechny své svěřence a jejich problémy ve vzdělávání.

Co se týče výše zmíněných postihů, je zástupce pro jednání se školou a rodiči pouze jejich návrhatelem. O délce a výši postihu rozhoduje trenérská rada dané Akademie. Povinností zástupce je zpracovat program na odstranění školního problému a také termín, kdy má tento cíl být splněn. Na podobě tohoto programu je povinen spolupracovat se školou, rodiči i samotným hráčem. Také je jeho úkolem naplňování nápravy pravidelně kontrolovat – což opět vyžaduje velmi dobrou znalost hráče a hlavně jeho možností. Pokud ovšem nedochází k nápravě a hráč je hodnocen ve čtvrtletí jako nedostatečný, není zástupcem pro jednání se školou a rodiči doporučen do juniorského reprezentačního výběru České republiky.

Pro přespolní hráče platí ještě další pravidla – jsou to ubytovací pravidla. Obvykle se jedná o pořádek na pokojích, včasný večerní příchod ve střízlivém stavu a také pravidelné zdravé stravování – v tomto případě se jedná o snídani a večeře, jelikož oběd hráčům zajišťuje škola. Do jeho kompetencí také spadá kontrola odjezdu nezletilých hráčů k rodičům v době školního či tréninkového volna. Při těchto posledních bodech povinností zástupce pro jednání se školou a rodiči lze jeho funkci připodobnit k vedoucímu vychovateli domovů mládeže. I na hokejových ubytovnách, které fungují při Akademiích ČSLH, působí vychovatelky a tak se zde stává onen zástupce spíše nadřazenou osobu pro tyto vychovatelky. Avšak na rozdíl od teoretických podkladů a předpokladů tyto vychovatelky pracují víceméně jako hlídačky dětí a mladistvých a nejsou schopny se jim jakkoli věnovat – ať již po psychologické stránce, což znamená být zde pro ně jako přítel, kterému mohou říci o svých radostech či strastech a ač se to na první pohled nezdá, právě mladí hokejisté jich mají na srdci

velmi mnoho – tak také po stránce přípravy aktivního volného času, který by měl být zároveň přípravou na kvalitní život a také budovat kvalitní kolektiv, který kolem tohoto sportu zcela samozřejmě vzniká. Co se týče klubů, které statut Akademie nemají, je situace stále stejná. Těmto mladým nadějším českého sportu se obvykle mimo školní třídy a mimo led nikdo nevěnuje a hráči se tak po večerech bezprizorně pohybují po barech, diskotékách a ostatních – v jejich věku až nevhodných – zařízeních. Proto musím na tomto místě konstatovat, že otázka volného času mladých hokejistů je stále stejně palčivá a nedořešená, jako na počátku mého zkoumání. Ač některé orgány slibovaly lepší práci a nápravu tohoto obrovského problému.

Tento problém vyplývá i z hodnocení Akademií ČSLH po půlroce jejich fungování Miroslavem Přerostem, reprezentačním trenérem hráčů do 20 let. Miroslav Přerost si plně uvědomuje, že mezi sportovní přípravou a vzděláváním by měla nastat rovnováha – podle jeho slov je jedinou možností pro zlepšení výkonu na ledě i mimo něj – například ve školních záležitostech – komplexní rozvoj hráče.

Zároveň, ale upozorňuje na velmi palčivé problémy s obecnou disciplínou hráčů na mezinárodních akcích. Podle něho je potřebné hráče vést k zodpovědnosti plnit veškeré své povinnosti – mezi hlavní povinnosti mladých lidí patří právě ty školní. Ty vedou ke správným návykům, které – jak jsem již mnohokrát v této práci zmínila – jsou provázány i s ledním hokejem²¹. Tento návyk zodpovědnosti a také spolehlivosti, ke kterým školní povinnosti své studenty a žáky vedou, jsou jednou z nejdůležitějších součástí sportovních výkonů. Trenér Přerost má za to, že se to napraví zvýšenou pozorností trenérů a spoluprací se školou a rodiči. Bezpochyby – názor některých rodičů (bohužel jich je stále více než dost), že jejich syn školu nepotřebuje, jelikož se přece bude živit hokejem – je zcela scestný. V takových případech čeká český hokej ještě mnoho práce – je zde totiž potřeba změnit paradigma, kterým na věc rodič hokejisty nahlíží, a kterým nahlíží již mnoho desetiletí dozadu. A tyto zakořeněná paradigmatata – ač jakkoliv nesmyslná – je velmi těžké změnit. Avšak já spatřuji hlavní problém právě v tom, že se od těchto mladých hráčů ledního hokeje očekávají výsledky školní a také sportovní, ovšem na ty, které jsou pro společnost a pro život těmi nejdůležitějšími – a to je chování se stále zapomíná. Je to úkol pro výše zmíněné vychovatelky na hokejových

²¹ MIROSLAV PŘEROST. *HC Energie Karlovy Vary, online*

ubytovnách, trenéry i zbytek realizačního týmu. Jsou to právě oni, kdo má jedinečnou možnost ovlivnit chování těchto mladých osob. Jsou již dospělí a také s těmito mladíky tráví více času než učitelé ve škole a mnohdy dokonce i než jejich rodiče. A jsou to také oni, kteří se stávají oněmi vzorci pro jejich chování. Avšak tento problém vyžaduje změnu postojů a vnímání své práce a do toho se, bohužel, nikdy nikomu moc nechce.

Dobrym signálem v práci Akademií ČSLH ovšem je, že ač se některým hráčům bohužel nepodařilo ukončit pololetí úspěšně, tak si uvědomili své nedostatky a začali na jejich nápravě pracovat – některým se v dnešních dnech tato náprava zdařila zcela úplně. Je možné – a i vysoce pravděpodobné – že účinnou metodou se v těchto případech stala dočasná hráčská stopka pro extraligu i reprezentační výběr. Tato stopka byla vystavena okamžitě a trvala či trvá až do nápravy školních výsledků.

Odvětví, které se zabývá Akademiemi ČSLH, má tedy před sebou ještě více než mnoho práce. Jak jsem již zmínila, bolavé místo spatřuji právě v činnosti výchovné a v činnosti volného času. Ač ho mladí hokejisté nemají zrovna mnoho, rozhodně je špatné na něj zapomínat! Jak i trenér Přerost zmiňuje, není potom divu, že se hráči a obzvláště jejich trenéři potýkají se špatnou disciplínou.

Další více než opomíjenou součástí v hokejovém světě je ženský hokej. Osobních zkušeností z ženského hokeje nemám mnoho. Ovšem je zcela jisté, že práce v České republice a potažmo i na sousedním Slovensku není příliš dobrá. Největší problém je stále ještě v hráčské základně. I přesto, že ženský hokej se stává stále populárnějším a ne jinak je tomu i na území těchto dvou států, jedná se o trend zcela nový. V tomto směru je zcela jisté vhodné se poučit od zámořských kolegů, kteří s ženami v ledním hokeji pracují již delší dobu. Zároveň také ženy a dívky považují za palčivý problém nedostatek klubů s ženským týmem. Obzvláště hluché místo je právě v jižních Čechách, ze kterých zástupkyně tohoto sportu jezdí až do Prahy, některé z nich i do Plzně.

I přesto, že v ženském hokeji na rozdíl od toho mužského se hraje daleko méně do těla, hráčky se jednoznačně shodují, že je pro každou z nich mnohem lepší začínat svou mládežnickou kariéru v chlapeckém týmu. I z vlastního pozorování a porovnávání hráček mi vyplývá naprosto shodný fakt. Hráčky, vyrůstající v chlapeckém týmu mají

mnohem lepší bruslařské dovednosti a také u nich lze pozorovat mnohem větší dravost ve hře. Avšak i přes tuto skutečnost je potřeba připravit trenéry na to, že s rostoucím zájmem o ženský hokej bude také přibývat dívek v jejich týmech. Mnozí z nich mají tendence hráčkám ulehčovat nebo naopak upozadovat je při hře – pro jejich hokejový rozvoj je více než nezbytné, aby měli naprosto stejné podmínky jako chlapci. Zaprvé to napomáhá dobré atmosféře a kolektivu – nikdo se necítí ani protěžován ani utlačován a zároveň má každý naprosto stejnou možnost pracovat na svém zlepšení.

Dívky mají však v hokejovém týmu velmi těžkou roli. Mezi muži a potažmo i chlapci nejsou velmi dobře akceptovány. Muži a chlapci považují lední hokej za „svůj“ mužský sport a tak trochu chápou ženský hokej jako to, že se jim ženy a dívky míchají do práce. Jak jsem již zmínila, problém mohou mít dívky s trenéry, kteří se přiklánějí k tomu dát důvěru spíše chlapci i přesto, že je hráčsky na naprosto stejné úrovni jako dívka. Zároveň si taková dívka musí zcela jistě vydobývat své místo v hráčském kolektivu. Obzvláště, když v něm nepůsobí od jeho začátků. Takový kolektiv je zcela jistě rozrušen příchodem dívky. Hráči se bojí, že ji trenér bude na trénincích více šetřit, očekávají, že hráčka nebude téměř vůbec umět hrát a že jim tak nebude rovnocenným spoluhráčem. Dalším faktorem – který se týká obzvláště věkové kategorie od 13 do 15 let – je zcela jistě to, že na obě tato pohlaví přichází v tomto věku puberta a proto je nutné ze strany trenérů, realizačního týmu a pedagogických pracovníků zvýšené opatrnosti.

Zajímavé je pro dívky hráčky i soužití s ostatními dívkami, se kterými se v běžném životě setkávají. Samozřejmě i pro dívky – stejně jako pro chlapce – je důležitá identifikace se skupinou vrstevnic. Ovšem dívky hokejistky vnímají život a svět více jako chlapci – jelikož s nimi tráví většinu času. Právě proto je pro ně i soužití s dívkami a ženami v okolí složitější, nemají tolik času na klasické dámské dýchánky a také mnoho žen nechápe, jak mohou tyto dívky hrát hokej – jiné je zase obdivují. Ani jedno ovšem není dobré pro opravdové přátelství.

Dokonce i trenérské uskupení vidí ve své práci všechny zde zmíněné nedostatky. A možná i právě proto vydal Český svaz ledního hokeje dokument o etice v tomto sportu.

Tento dokument se z velké části orientuje na rodiče – se kterými mají trenéři a realizační týmy opravdu mnoho problémů. Rodiče některé děti přeceňují a jiní podceňují a to je právě to, co následně dělá největší rozbroje mezi dětmi i jejich trenéry.

Co se týče trenérů a vedoucích mužstev samotných, i oni si uvědomují, že jsou modely pro chování svých dětí a že jejich role ve společnosti není pouze sportovní a trenérská, ale také sociální²². I proto se ve dnech tréninků a zápasů – a také večerů před těmito akcemi – snaží vyvarovat alkoholu. Uvědomují si, že by tak nebyli zcela fit a zároveň by nebyli dobrým příkladem pro děti.

Zároveň se snaží pro děti a mladé dorostence připravit trénink zábavně. Právě proto, že ledním hokejem budou v budoucnu trávit valnou většinou svého volného času, je velmi důležité, aby je bavil. Také si uvědomují, že je nejdůležitější vychovat z dětí slušné občany, kteří umí přijmout porážku se vztyčenou hlavou²³.

Některé poznatky v této praktické části nejsou zrovna nejpříznivější. Příznivé je ovšem to, že všechny složky, které v oblasti ledního hokeje pracují, si uvědomují tato bolavá místa a snaží se – alespoň vlastními silami – tyto nedostatky napravovat a starat se o výchovu mladých lidí, kteří působí jako hokejisté ledního hokeje.

²² KOSTKA, CSC., PhDr. Vladimír a PhDr. Pavel WOHL. *Trénink mladých hokejistů*, str. 25

²³ Etika v ledním hokeji. In: *Český svaz ledního hokeje, online*

5. Odpověď na výzkumnou otázku

Na počátku této kapitoly znovu připomenu svou výzkumnou otázku: Co je autorita? Jak se mohu já, jako pedagog, stát autoritou pro mé svěřence v ledním hokeji?

Z mých vlastních zkušeností z pedagogické práce s mladými hokejisty a z pozorování, jak v několika českých městech, tak i v norském Oslo, vyplývá další otázka, která úzce souvisí s mou výzkumnou otázkou: Jak motivovat mladé hokejisty pro práci do školy a samozřejmě pro hokejovou hru? Je zcela zažitý dojem, že v tomto případě nemůže existovat žádný problém – hokejista je přece motivovaný pro hru, už jen tím, že je hokejista! Avšak opak je v mnoha případech pravdou.

V České republice je problém v tom, že mnoho mladých hokejistů hraje jen proto, že je to přání jejich rodičů. Bylo to možné vidět i v pořadu televize Nova, který ukazoval zákulisí hokejového klubu Slavia Praha. Norský hokej oproti tomu řeší naprosto jiné problémy. Jejich nejhlavnějším problémem je to, že v celém státě se dá hokej hrát pouze v šesti městech. S tím souvisí i problém – který je zároveň současným největším cílem manažerů hokejových mládežnických soutěží – a tím je propagace tohoto sportu. Lidé, kteří pracují okolo hokeje a s hokejisty, zde čeká několik překážek – první překážkou je ta již výše zmíněná, minimum míst a příležitostí hrát lední hokej – druhou překážkou je to, že Norsko, ač jako severská země má výborné předpoklady, nedopřává sluchu tomuto sportovnímu odvětví. Norové mají více v oblibě všechny druhy sportů na lyžích – ať už klasické lyžování, či skoky atd. Co se týče týmových sportů je v této zemi nejpopulárnější fotbal, kterému slibně dýchá na záda stále populárnější florbal. Druhým problémem v norském mládežnickém hokeji je systém, který sami hokejisté nazývají „buzz hokej“. Na každém z šesti zimních stadiónů v Norském království na stropě visí „bzučák“ (the Buzz). Tento bzučák zabzučí pravidelně každou minutu signál pro střídání hráčů na ledě. Toto střídání je zcela nekompromisní – střídání se musí a střídá celá formace. Za celou hru se tak spravedlivě vystřídají všichni, včetně gólmanů, kteří střídají přesně v polovině druhé třetiny. Samozřejmě tento způsob střídání není běžný při hře dospělých mužů, týká se to jen mládežnických soutěží. Tento způsob je velmi dobrý, pokud se po ledě zrovna prohánějí

malé děti – všichni dostanou velkou šanci k tomu, aby se mohli zdokonalovat, avšak pokud hraje buzz hokej čtrnáctiletý či starší hráč, tento způsob se stává demotivujícím. V České republice každá věková skupina hraje normálním způsobem střídání – což v raném věku může být problematické pro méně talentované hráče, avšak pro ty starší motivace přichází – už jen tím, že hrají stejně jako jejich dospělé vzory. Posledním problémem, který je navíc pro obě země společným problémem, je ten, že lední hokej je velmi drahý sport. Hlavně co se týče výstroje, která je ovšem nezbytná. Na všech těchto problémech je jasně znát, že motivace do tohoto sportu a speciálně pro mladé teenagery je více než nutná. A k tomu, aby trenér či pedagog uměl vhodně a správně tyto mladé sportovce motivovat potřebuje být autoritou.

Problematika autority je velice široké a také propletené téma. Pedagog na své autoritě musí pracovat celý život, ale zároveň je nutné, aby byl autoritou již při prvním setkání se skupinou, kterou bude vychovávat a vzdělávat. Autorita je postavena na vzájemném respektu a vztahu vychovatele a vychovávaných. Tyto dva aspekty budují klima skupiny a v dobrém klimatu vychovávaní snadněji akceptují autoritu pedagoga.

Avšak i v tomto případě vyvstává otázka: Jak se stát autoritou? V první řadě skupina vychovávaných potřebuje mít důvěru v pedagogovi dovednosti. Potřebují vědět, že je dokáže doopravdy něco naučit. A pokud se na tuto skutečnost opět podíváme z hlediska pedagoga, pracujícího s mladými hokejisty, potřebují vědět, že jejich pedagog – ať už trenér, učitel či vychovatel ví něco o hokeji, případně, že se mu nějakým způsobem již v minulosti věnoval. I v tomto případě mluvím z vlastních zkušeností z letních hokejových campů v Písku, kde pracuji každé léto. Mnoho děvčat, které zde pracují se mnou a vědí obvykle o ledním hokeji jen to, že existuje, se nedokážou stát autoritou pro tyto mladé hráče. Možná je tím důvodem i to, co bylo již v této práci mnohokrát napsáno, že lední hokej není jen obyčejnou hrou, ale celým životním stylem. A je všeobecně známo, že pro pedagoga je důležité znát životní styl a rodinné i sociální zázemí vychovávaných. Zároveň by pedagog měl být opatrný, protože stejně jako je lehké stát se až přespříliš přátelským, je také lehké stát se striktním a autoritářským. Členové skupiny, které se pedagog věnuje, potřebují vidět, že pedagog je také osobní a lidský.

V druhé řadě, vychovávání potřebují mít důvěru také v to, že pedagog dokáže uplatňovat principy a disciplíny ze školních předmětů v běžném životě. Právě tato viditelnost účinnosti se zdá být tou nejefektivnější metodou edukace. Opět se zde setkáváme s norskými edukačními dovednostmi, které právě v běžném životě použitelné jsou.

Na tomto místě je nutné připomenout, že pedagog je v každém případě vzorem pro chování svých svěřenců. Vychovávání a především děti se učí pomocí imitace. Ta může být velmi často podvědomá – pro pedagogy je o to obtížnější a zároveň důležitější s ní pracovat. Dalším potřebným rysem pedagoga je sebevědomí – tento rys koreluje i se sociálními kompetencemi, které využívá norský vzdělávací systém. Sebevědomí je totiž důležité pro sebe prezentaci – která je při vyučování a vzdělávání základním stavebním kamenem. Také je ovšem důležité mít sebekontrolu, se kterou tak sebevědomí nepřerůstá do egoistického vztahu a také hlídá pedagoga, aby se nestal autoritářským a striktním. Zároveň sebevědomý pedagog nemá potřebu budovat autoritu pomocí křičení na své žáky. Křik je bohužel, z mé praxe, nejpálčivějším problémem v českém vzdělávání – a v ledním hokeji obzvláště. Více než většina hokejových trenérů si myslí, že je to pouze křik, který jim může zajistit autoritu.

Můj osobní pohled na záležitost ohledně křičení je zcela negativní. Ovšemže – čas od času je třeba zvýšit hlas. Ovšem budování autority pomocí křiku není efektivní. Tato autorita vydrží možná deset minut, později se začnou děti smát a dělat si z pedagoga vtípky. Po celou svojí dosavadní pedagogickou praxi jsem se zamýšlela nad tím, že se dovednosti a vědomosti předávají mnohem lépe v přátelské atmosféře. Samozřejmě jsou nutné ony pověstné hranice, bez nichž by se vytrácel pedagogický nadhled. Jak jsem již dříve zmínila, při svých studiích jsem se setkala pouze s jednou metodou, která umožňovala navázat přátelštější vztahy – byla to Animace. Nesouhlasím se všemi principy a metodami, které jsou v ní obsaženy, ale dává příležitost být více otevřeným pedagogem a nejen tím přísným a křičícím.

Při mém studijním pobytu v Norsku jsem měla jedinečnou možnost nahlédnout do zdejšího vzdělávání i vzdělávacího systému. Ať už to bylo při školních praxích na zdejších základních školách, tak při návštěvách místního hokejového klubu, zcela zřetelně se dalo vypořádat, že zde jsou edukační metody v mnohém odlišné od těch

českých. Za zmínku zajisté stojí to, že pedagogové se snaží mít mnohem více času na své žáky a studenty a také s nimi více mluví, než jak je tomu v naší zemi. Ve vyučování je tomu dokonce věnovaný prostor, který je zajištěn jak místností, tak časovou dotací v rozvrhu. Tyto rozhovory jsou velmi důležité a podstatné pro zdravý růst dětské psychiky. A v několika následujících dnech jsem – díky své konzultantce Wenche Walle-Hansen – se setkala s metodou o sociálních kompetencích a s teorií Thomase Nordhala o typech pedagogů. A tento přístup se mi zdál velice zajímavým a proto se stal součástí této bakalářské práce.

Zároveň – co se týče vzdělávání – je nezbytné, aby pedagog počítal s tím, že se jeho žáci učí většinu vědomostí pomocí podvědomí. Například, když studenti vidí, že jejich pedagog se v běžném životě chová neslušně nebo nějakým způsobem špatně, jeho podvědomí se rozhodne, že není možné, aby to bylo tak špatné, když právě pedagog to dělá. Podvědomí jedince si tedy vyhodnotí, že on to může dělat také.

Na tomto příkladu je zřejmé, že pedagogové – učitelé, vychovatelé a trenéři – a samozřejmě také rodiče jsou vzory pro chování dětí naprosto v každé situaci. Je nezbytné tuto informaci znát, chápat a také pracovat. Navíc všechny výše zmíněné sociální kompetence se lépe předávají, pokud je pedagog přijal za své vlastní hodnoty.

Tudíž moje odpověď – díky teoretickým i praktickým znalostem – na výzkumnou otázku je taková, že by bylo vhodné přibrat do českého vzdělávacího systému, a obzvláště do hokejového prostředí, některé dovednosti z norského edukačního systému.

6. Závěr

V závěru bych se ráda zamyslela nad několika aspekty mého osobního pozorování v Norsku i České republice. Co se týče Norska, nenalezneme zde velký počet hokejových hráčů. A mnoho lidí, se kterými jsem se v norské metropoli setkala, mi kladlo nelehkou otázku. Jak je možné, že je lední hokej právě v České republice tolik oblíbeným sportem? Ano, jistě, severský stát by se na první pohled zdál výhodnějším působištěm pro tento sport. Samozřejmě i popularita ledního hokeje v Česku a nepopularita v Norsku má své historické pozadí. První organizovaný zápas v České republice byl hrán roku 1908 a před tímto rokem se na českých kluzištích sehrálo mnoho rekreačních zápasů. A nepochybně druhým obrovským činitelem je, v současnosti nejlepší hokejista, Jaromír Jágr. I přes svůj věk je jedním z nejlepších a nejplatnějších hráčů v NHL a je to také on, kdo je velikou motivací pro děti, které se chtějí začít věnovat lednímu hokeji. Je možné – a norskému lednímu hokeji bych to z celého srdce přála – že právě Mats Zuccarello Aasen, v současnosti jediný Nor hrající v zámořské NHL a zároveň také odchovanec hokejového klubu v Oslo, by se mohl stát stejnou motivací pro malé děti jako Jaromír Jágr u nás.

Naopak, co se týče hokejové stránky má norská strana velmi precizní práci s dětmi. V hokejovém klubu v Oslo, ve kterém jsem měla možnost se po krátký čas vyskytovat, fungovala velká bruslařská škola, jíž navštěvují děti ve věku od čtyř let. Tyto děti do ní mohli přicházet pouze k procvičení svých bruslařských dovedností anebo měli možnost se rozhodnout, že se chtějí věnovat lednímu hokeji. Další vyloženě precizní prací je ta, která se zabývá dámskou variantou tohoto celosvětově oblíbeného sportu. Jak jsem již výše zmínila, v Norsku hokej není nejpopulárnějším sportem a hokejový klub lze najít pouze v pěti městech této krásné země. Avšak v každém z těchto klubů funguje i ženský tým. V České republice je otázka ženského hokeje až palčivá – ženský cele lze najít pouze v několika málo městech, na jihu Čech například vůbec žádný – i přes fakt, že mnoho zdejších klubů vychovává v mládežnických kategoriích několik velmi dobrých hokejových hráček.

Pro mě osobně, byla práce na tomto tématu skvělým časem. Mohla jsem se naučit nové dovednosti z norského vzdělávacího systému a nové vzdělávací metody a také jsem získala nové podněty pro budování dobrého kolektivu okolo hokejového

týmu. Mohla jsem strávit velmi pěkný čas s hokejisty a lidmi, kteří pracují okolo hokeje v norském Vålerenga IsHockey Junior a také v českých klubech. Zároveň jsem také měla možnost nahlédnout do zcela nových Akademií ČSLH a poznat, do jaké míry jsou tyto norské metody použitelné v českém prostředí, které je mnohdy až velmi konzervativní k novým podnětům.

7. Seznam použitých zdrojů

TWIST, Peter. *Complete conditioning for Ice Hockey*. London : Human Kinestic, 1997. 234 s. ISBN 0-87322-887-1.

Část 4 - Pravidla hry. *Pravidla ledního hokeje 2010 - 2014* [online]. 2010 [cit. 2011-11-02]. Dostupné z: <http://www.cslh.cz/text/119-pravidla-ledniho-hokeje.html>

Etika v ledním hokeji. In: *Český svaz ledního hokeje* [online]. 11.01.2011 [cit. 2012-02-18]. Dostupné z: http://www.cslh.cz/dokumenty.html?search_text=&id_category=5

HC ČSOB Pojišťovna Pardubice [online]. Pardubice, c 2006 - 2012 [cit. 2012-03-24]. Dostupné z: <http://www.hcpce.cz/zobraz.asp?t=akademie>

MIROSLAV PŘEROST. *HC Energie Karlovy Vary* [online]. Karlovy Vary, 24.02.2012 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.hokejv.cz/clanek.asp?id=6312>

International Ice Hockey Federation [online]. [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.iihf.com/iihf-home/history/the-iihf/timeline.html>

BELZ, Horst a Marco SIEGRIST. *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. 2. vyd. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-479-6.

KAPLÁNEK, Michal. Kulturní animace. In: *Teologická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích* [online]. c 2008 - 2010 [cit. 2011-11-04]. Dostupné z: http://www.tf.jcu.cz/katedry/kpd/pvc/studijni_materialy

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6. aktualizované a rozšířené. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-647-6.

HARTL, Pavel. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Budka, 1993. ISBN 80-901549-0-5.

ČAČKA, Doc. PhDr. Otto. *Psychologie duševního vývoje dětí a dospívajících s faktory optimalizace*. Brno : Doplněk, 2008. 378 s. ISBN 80-7239-060-0.

Slovník cizích slov. 6. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1998. ISBN 80-04-26710-6.

BRUNER, Jerome. *The Culture of Education*. Harvard: Harvard Univ. Press, 1996. ISBN 978-0674179530.

The Routledge Companion to Education. James Arthur and Andrew Peterson. Abingdon : [s.n.], 2012. 400 s. ISBN 978-0-415-80224-3.

Texas Statewide Leadership for Autism training [online]. Austin : 2011 [cit. 2011-11-20]. Social and Relationship Assessment. Dostupné z WWW: <www.txautism.net>.

KOSTKA, CSC., PhDr. Vladimír a PhDr. Pavel WOHL. *Trénink mladých hokejistů*. 1. vyd. Praha: Olympia, 1979.

Rozhovory s: manažer hokejového klubu v Oslo Vålerenga
IsHockey Junior

Trenér věkové kategorie 14 let v hokejovém klubu
Vålerenga IsHockey Junior

14 – ti letý hráč ledního hokeje v klubu
Vålerenga IsHockey Junior

Trenér z hokejového klubu IHC Písek

15 – ti letý hráč ledního hokeje v klubu HC Sparta
Praha

Ředitel základní školy Grünwaldova, České
Budějovice

8. Seznam příloh

1. Přepis rozhovoru s českým dospívajícím hokejistou
2. Přepis rozhovoru s norským dospívajícím hokejistou
3. Přepis rozhovoru s českou dospívající hokejistkou
4. Přepis rozhovoru se slovenskou dospívající hokejistkou
5. Přepis rozhovoru s trenérem, působícím v českém hokejovém klubu
6. Přepis rozhovoru s trenérem, působícím v norském hokejovém klubu
7. Přepis rozhovoru s manažerem, působícím v norském hokejovém klubu
8. Přepis rozhovoru s ředitelem v české základní škole pro mladé sportovce
(ZŠ Grünwaldova)

9. Přílohy

Přepis rozhovoru s českým dospívajícím hokejistou

Otázka: Jaké aktivity zařazuješ do svého volného času? Která je pro tebe osobně nejdůležitější?

Odpověď: Svůj volný čas trávím hraním ledního hokeje, fotbalu a také tenisu. Ve volném čase rád jezdím na kole a občas se jen dívám na filmy. Nejdůležitější je pro mě lední hokej, protože se chci stát profesionálním hokejistou.

Otázka: Máš nějakou roli v týmu nebo ve třídě?

Odpověď: Ne, jsem spíše introvert a asi právě proto nemám žádnou zvláštní roli.

Otázka: Existuje osoba, která by pro tebe byla vzorem? Našel jsi vzor ve svém okolí?

Odpověď: Pro mě je vzorem jeden český hokejista – Tomáš Kaberle. Hraje, stejně jako já v obraně a myslím si, že je nejlepší. Ve svém okolí jsem svůj vzor nedokázal najít.

Otázka: Máš nějaký životní sen či cíl?

Odpověď: Samozřejmě, mým cílem je stát se profesionálním hokejistou. Všechno, co dělám, je podřízeno dosažení tohoto cíle.

Otázka: Jak bys definoval vztahy ve vaší rodině?

Odpověď: V rodině máme dobré vztahy a vzájemně se akceptujeme.

Otázka: A co tvé sportovní výsledky? Jsou pro tebe osobně důležité?

Odpověď: Ano, jsou pro mě velmi důležité. Když zápas dopadne špatně i moje nálada klesne.

Otázka: Myslíš, že se dá autorita budovat pomocí křiku nebo jsou i jiné možnosti?

Odpověď: Nemyslím si, že autorita se dá získat jen křikem... ba naopak záleží na tom člověku jaký z něho vyřazuje charisma... to je podle mě nejdůležitější!!

Otázka: Máš pocit, že by dospělí ovlivňovali děti natolik, že by se mohli stávat vzory pro jejich chování?

Odpověď: Určitě děti jsou hodně ovlivňovány okolím, proto se snaží napodobovat vzory a dělat podobný věci jako dělají oni... můžou to být třeba maličkosti v oblékání jako zastrkování jazyku ven a podobný věci!!

Otázka: Myslíš, že je pro hokej důležité, aby trenéři hráče znali jeho školní výsledky?

Odpověď: Nevím, jestli by to mělo být důležité, především jde o ty hráče jaký mají přístup, nevěřím, že trenér udělá ze čtyřkaře jedničkaře... ale na druhou stranu s ním tráví hodně času a měl by vědět o jeho prospěchu a docházce

Otázka: A co ženský hokej? Myslíš, že by stálo za to se o holky hokejistky více starat?

Odpověď: Hokej je především mužský sport. Jestli ho hrajou holky, dobře, ale s tím staráním bych to nijak nepřeháněl.

Přepis rozhovoru s norským dospívajícím hokejistou

Otázka/Question: Please, tell me, which activities include in your free time. Which one is for you most important? (Jaké aktivity zařazuješ do svého volného času? Která je pro tebe osobně nejdůležitější?)

Odpověď/Answer: I spend my free time with playing ice hockey and playing football. In summer time I like to ride a bike and in winter time I love skiing. Sometimes I am watching series like The Big Bang Theory and How I Met Your Mother. And I love spending time with my friends, that is for me very important and my favourite spending free time, as well. (Svůj volný čas trávím hraním ledního hokeje a fotbalu. V létě ráda jezdím na kole a v zimě miluji lyžování. Také se koukám na seriály jako The Big Bang Theory and How I Met Your Mother. Velmi rád trávím svůj volný čas s kamarády, což je pro mě nejdůležitější a také nejoblíbenější součást volného času.)

Otázka/Question: Do you have some special role in team or in class? (Máš nějakou roli v týmu nebo ve třídě?)

Odpověď/Answer: I think that I am joker. (Myslím, že jsem takový vtipálek.)

Otázka/Question: Is someone for you authority? Did you find your authority in your society? (Existuje osoba, která by pro tebe byla vzorem? Našel jsi vzor ve svém okolí?)

Odpověď/Answer: It is hard question... Maybe is for me authority our coach. I know, he is from America and he understand ice hockey more than Norwegian coaches. As well is for me authority one my teammate. He is really good ice hockey player. (To je těžká otázka... Možná je pro mě vzorem náš trenér. Je z USA a rozumí hokeji více než norští trenéři. Také je pro mě vzorem jeden můj spoluhráč. Je velmi dobrý hokejista.)

Otázka/Question: Do you have some life challenge? (Máš nějaký životní sen či cíl?)

Odpověď/Answer: I am not sure with my life challenge. I think that I need to choose my challenge as soon as possible. (Co se týče životního cíle, stále si nejsem jistý. Myslím, že bych si ho měl najít co nejdříve.)

Otázka/Question: How can you define your relationships in your family? (Jak bys definoval vztahy ve vaší rodině?)

Odpověď/Answer: It is nothing special. My brother is also ice hockey player, he plays with me – so for me is he more teammate than brother. With parents we have normal relationship. Sometimes they are angry of us, sometimes is everything O.K. (Nic zvláštního. Můj bratr je také hokejista, hrajeme spolu – takže ho vnímám spíš jako spoluhráče než jako bratra. S rodiči máme normální vztah. Někdy jsou na nás naštvaní, někdy je všechno v pohodě.)

Otázka/Question: What's with your sport results? Are they for you important? (A co tvé sportovní výsledky? Jsou pro tebe osobně důležité?)

Odpověď/Answer: Of course, they are important, but not so much. I think it is more team level than my personal feelings. (Samozřejmě, jsou důležité, ale ne zas tak moc. Myslím, že to chápu spíše jako týmovou úroveň než moje osobní pocity.)

Přepis rozhovoru s českou dospívající hokejistkou

Otázka: Myslíš, že je práce s ženským hokejem v ČR dobrá? Pokud ne, co by se mělo změnit nebo přebrat z cizí země?

Odpověď: Není špatná, ale rozhodně nemůžeme ženský hokej srovnávat např. s Kanadou, s Amerikou.. U nás hlavně postrádáme hráčky, nemáme tak velký výběr jako v zámoří. V USA je ženský hokej daleko populárnější než u nás, proto ho hraje více holek. Také si myslím, že mají lepší podmínky pro hraní.

Otázka: Chybí Ti v Jižních Čechách ženský tým?

Odpověď: Tak určitě by pro mě bylo lepší mít v Jižních Čechách ženský tým, hlavně proto, že bych nemusela dojíždět tak daleko.

Otázka: A jak se hraje holce mezi kluky, vidíš v tom výhody?

Odpověď: Myslím, že jak kdy. Nikdy jsem např. trenéry nebyla nijak extra šetřená a trénovala jsem stejně jako kluci, ale setkávám se i s trenéry, kteří dají důvěru raději stejně dobrému klukovi, než holce, což je nevýhoda. Při zápase, mě někteří kluci určitě víc šetří, ale někdy narazím i na kluky, kteří si na mně naopak chtějí zvýšit sebevědomí.

Přepis rozhovoru se slovenskou dospívající hokejistkou

Otázka: Máš pocit, že je na Slovensku práce s ženským hokejem dobrá? Pokud ne, co by se dalo zlepšit?

Odpověď: Nemyslím... Mali by sa viac starať o dievčatá v maldšom veku a nechávať ich čo najdlhšie hrať s chlapcami. Tiež nechávať hrať dievča keď je lepšie ako chlapec a nie naopak. Zlepšit' tréningy v kluboch, vyučiť trénerov...

Otázka: Jaké to je být hokejistkou - jak to přijímají ostatní holky?

Odpověď: Niektoré sa divia, ako to môžem hrať, iné ma zasa obdivujú. Je to ťažké, lebo väčšinu času trávím tréningami a súťažami a tým mi neostáva veľa času na iné veci .Pritom treba mi stíhať školu, čiže nemám čas chodiť na diskotéku a také... Ale čo obetujete, to sa Vám vráti v pocite víťazstva alebo ocenenia a vtedy si poviete, že zato to stálo.

Otázka: Jaké je hrát mezi kluky - vidíš v tom výhodu?

Odpověď: Hrať medzi chlapcami je veľmi veľká výhoda. Lepší tréning, kolektív a hlavne zápasy.

Otázka: Jste se svou a ve své práci spokojen?

Odpověď: Ne, spokojený rozhodně nejsem. Podmínky v hokejovém klubu nejsou ideální. Ale samozřejmě mám rád svůj tým. Jsou to dobří hoši, jsou talentovaní, hrají a také optimističtí.

Otázka: Jaký je váš hlavní cíl s týmem, u kterého působíte?

Odpověď: Určitě je to setrvat v Extralize mladšího dorostu i v následující sezóně. Mým druhým cíle je naučit hráče některé nové bruslařské dovednosti – v dnešních dnech se tyto dovednosti stávají trendem a v tomto případě trendem potřebným.

Otázka: Myslíte si, že je dobré vědět, jaké mají hráči výsledky ve škole?

Odpověď: Ano, myslím si, že je dobře, že spolupracujeme se školami, které naši hráči navštěvují. Informace nejsou totiž pouze o známkách, ale i o chování hráčů ve školním prostředí. Trenéři jsou pro hokejisty v teenagerovském věku větší autoritou než učitel. Trávíme s nimi totiž mnohem více času, také je lépe známe – a tím je to pro nás jednodušší.

Otázka: Jsou pro vás důležité pocity vašich hráčů? Dokážete je rozpoznávat?

Odpověď: Samozřejmě, to je velmi důležitá věc! Když se hráči cítí špatně i trénink a zápas se stanou špatnými. Občas je jednoduché rozeznat to, že jsou smutní nebo se necítí úplně fit, občas je to těžší. Velmi důležitá je zde znalost psychologie, alespoň její základy.

Otázka: Jak motivujete své hokejisty pro hru a také k dobrým školním výsledky?

Odpověď: Když jsme na ledě, jsem na ně tvrdý. Obzvláště u teenagerů je důležité být přísný. Potřebují totiž vědět, že musí tvrdě trénovat, aby se jim

následně dařilo v zápasech. Ale také se jim snažím ukazovat, že jsem také jejich starší přítel a, že pokud mají problém, tak jsem tu vždy pro ně. Myslím, že obě tyto složky jsou obrovskou motivací pro mladé hráče, zároveň tím také budujeme svůj vlastní kolektiv.

Otázka: Je spolupráce mezi školou pro sportovce a týmem dobrá?

Odpověď: Jsme teprve na začátku, takže všechno není úplně perfektní. Ale pokud na této spolupráci budeme pracovat – a to je opravdu nutné – věřím, že se může stát velmi dobrou a užitečnou.

Otázka/Question: Are you satisfied with your work? (Jste se svou a ve své práci spokojen?)

Odpověď/Answer: I don't know what to answer. I am satisfied with cooperation with all subjects here in this club and around. But I know, with ice hockey players I have much work before me. (Nevím, co odpovédět. Jsem spokojený s tím, že všechny subjekty v hokejovém klubu i okolo něj spolu dobře spolupracují. Ale uvědomuji si, že s hokejisty mám před sebou mnoho práce.)

Otázka/Question: What is your main challenge with your team? (Jaký je váš hlavní cíl s týmem, u kterého působíte?)

Odpověď/Answer: My main challenge... Maybe make for them ice hockey more popular and more important. (Můj hlavní cíl... Možná, aby se pro ně lední hokej stal oblíbenějším a důležitějším.)

Otázka/Question: Do you think is good to know about school results of your ice-hockey players? (Myslíte si, že je dobré vědět, jaké mají hráči výsledky ve škole?)

Odpověď/Answer: For me is not so much important. For me are important their results on ice. As well is for me important their English. Just because, I am an American and it is very important that they can understand me what I want from them. (Pro mě to není moc důležité. Pro mě jsou nejdůležitější jejich výsledky na ledě. Také je pro mě důležitá jejich znalost angličtiny. Jsem totiž Američan a je nezbytné, aby hráči rozuměli, co po nich na tréninku a při zápasech chci.)

Otázka/Question: Are for you their feelings important? Do you can recognize them? (Jsou pro vás důležité pocity vašich hráčů? Dokážete je rozpoznávat?)

Odpověď/Answer: Yes, of course. Their personal feelings influence team mood and then a game. I think that is very easy to recognize it. You can read it from their face or bodily movements. (Ano, samozřejmě. Jejich osobní pocity ovlivňují náladu v týmu a pak také zápasy. Myslím, že je velmi jednoduché tyto pocity rozeznávat, odrážejí se v jejich obličejích a pohybech.)

Otázka/Question: How you motivate your ice hockey players for game and for good school results? (Jak motivujete své hokejisty pro hru a také k dobrým školní výsledky?)

Odpověď/Answer: I try to show them our American hockey and I hope that is for them motivation. Maybe they want to play in NHL like for instance Zuccarello, so they need to have the important skills. (Snažím se představit jim americký hokej a doufám, že to pro ně bude motivací. Možná chtějí hrát v NHL, jako například Zuccarello. A proto musejí mít ty nezbytné dovednosti.)

Otázka/Question: It is the cooperation with school for sportsmen and team good? (Je spolupráce mezi školou pro sportovce a týmem dobrá?)

Odpověď/Answer: Yes, I think it is really great. They have very good teachers for sport there and that is for us very usable, for example in summer time, when is not our season. (Ano, myslím, že je výborná. Mají dobré učitele tělocviku a to je pro nás užitečné, například v létě, když nemáme sezónu.)

Přepis rozhovoru s manažerem, působícím v norském hokejovém klubu

Otázka/Question: What is exactly your work in ice hockey club? (Co přesně je Vaší prací prací v hokejovém klubu?)

Odpověď/Answer: I am here for doing all the papers, pay the invoices, take care about payments for coaches, buying ice hockey equipment etc. (Starám se tu o papírování, platím faktury, starám se o výplaty pro trenéry, nákup hokejové výstroje atd.)

Otázka/Question: Do you like club cooperation with schools of your ice-hockey players? (Myslíte, že spolupráce se školou vašich hokejistů je dobrá?)

Odpověď/Answer: Yes, I think our cooperation with Wang Toppidrett Oslo is really good. (Ano, myslím, že spolupráce se školou Wang Toppidrett tady v Oslo je opravdu dobrá.)

Otázka/Question: How can be children motivated here in Norway for playing ice hockey? (Jak lze motivovat mladé Nory k tomu, aby hráli lední hokej?)

Odpověď/Answer: Yes, this is our main problem and also the main challenge. I think that important is propagation from our ice hockey federation. This propagation is not very good, so it will be better. I hope, that it can help us that we have now very good ice hockey players for instance in NHL or in Swedish and Finnish highest leagues. (Toto přesně je náš hlavní problém a také hlavní cíl. Mám pocit, že důležitá je propagace našeho hokejového svazu. Tato propagace nefunguje moc dobře, takže by se měla zlepšit. Doufám, že by nám mohlo pomoci, že nyní máme velmi dobré hokejové hráče například v NHL nebo švédské a finské nejvyšší lize.)

Otázka/Question: What do you think is the biggest challenge in Norwegian ice hockey? (Co je podle Vás největší výzvou v norském hokeji?)

Odpověď/Answer: As I said, our biggest challenge is make ice hockey more popular and interesting. We have to make it more popular and interesting not only for players, but for fans as well. (Jak jsem již zmínil, naší největší výzvou je udělat hokej více populárnějším a zajímavějším. Není to otázka pouze hráčů, ale také fanoušků. Hokej by měl bavit i fanoušky.)

Otázka/Question: Do you think that young ice hockey players have good motivation for be better? (Myslíte, že mladí hokejisté mají dobrou motivaci pro to, stát se lepšími?)

Odpověď/Answer: No, I think the motivation is really low. Just because of the Buzz hockey. Yes it is good in childhood, because all players have chance to play on ice. But when they are for instance fifteen it becomes to be boring. In Czech Republic your ice hockey players have their own Extraliga – it is the same level, that have adults and they play here with the same system. So that is bigger motivation. (Ne, myslím, že motivace je opravdu velmi nízká. Už jen pro systém hry – buzz hokej. Ten je dobrý v dětství, protože všichni hráči mají stejnou šanci si zahrát. Ale když jim je například patnáct, stane se tento systém nudný. V České republice hrají mladí hokejisté svou vlastní Extraligu – tedy stejnou úroveň jako dospělí a hrají zde i stejným systémem. A to je, podle mě, mnohem větší motivace.)

Otázka/Question: What is the reason for the low popularity of ice hockey in Norway? (Jaký je důvod pro tak nízkou oblíbenost ledního hokeje v Norsku?)

Odpověď/Answer: I think that is for us not popular because we had bad results in history. So we like more skiing – we are nation of skiing, because we are very good in skiing. This depends also with lower population of ice hockey. Because the results are bad and children want to be the best. (Myslím, že ho nemáme moc rádi kvůli špatným výsledkům v minulosti. Takže máme radši lyžování – jsem lyžařský národ, protože jsme v lyžování velmi dobří. Zároveň to souvisí s nízkou populací hokejistů. Výsledky hokejistů jsou špatné a děti chtějí být vždy těmi nejlepšími.)

Přepis rozhovoru s ředitelem v české základní škole pro mladé sportovce

Otázka: Co přesně je Vaší prací v hokejovém klubu?

Odpověď: Jsem ředitel této základní školy pro sportovce a také je učím tělocvik. Také jsem členem výboru pro práci s mladými hokejisty.

Otázka: Myslíte, že spolupráce se školou vašich hokejistů je dobrá?

Odpověď: Snažíme se spolupracovat, ale s klubem v tomto městě to není zrovna jednoduché.

Otázka: Jak lze motivovat mladé Čechy k tomu, aby hráli lední hokej?

Odpověď: Myslím, že jsou motivováni dobře. Navíc nyní s příchodem Akademií a jejich novým systémem jsou také motivováni pro to, aby se věnovali škole. Jejich školní výsledky totiž začínají ovlivňovat i jejich hokejovou kariéru. Jediné, co nám chybí a co potřebujeme je více mezinárodních turnajů.

Otázka: Co je podle Vás největší výzvou v českém hokeji?

Odpověď: Nyní je pro nás největší výzvou budování kolektivů. Na hokejových zemích, jako jsou Švédsko nebo Finsko, můžeme vidět, že je to velmi důležité. I z tohoto důvodu jsme započali projekt Akademií ČSLH. Nyní můžeme ukázat všem lidem, kteří se pohybují okolo hokeje, že je důležité být dobrým kolektivem a spolupracovat se všemi subjekty, kteří se kolem hokejistů vyskytují.

Otázka: Myslíte, že mladí hokejisté mají dobrou motivaci pro to, stát se lepšími?

Odpověď: Ano, myslím, že jsou motivováni výborně. Naše Extraliga je jednou z nejlepších hokejových lig v Evropě. A právě tuto Extraligu hraje mnoho talentovaných mladých hráčů, jako například bratři Jakub a Jan Kovářové nebo Jakub Štěpánek atd.

Otázka: Jaký je důvod pro tak vysokou oblíbenost ledního hokeje v Česku?

Odpověď: Rozhodně jsme hokejový národ. Opravdu spousta lidí miluje lední hokej. Když probíhá Mistrovství světa, celá Česká republika je na nohou a sleduje všechny zápasy po restauračních zařízeních, doma a nebo na náměstích. Také hrajeme hokej už spoustu let, máme opravdu výborné hráče, kteří hrají v NHL, KHL nebo jiných evropských ligách. Všechny tyto faktory dělají hokej tak populárním, jak u nás je.

10. ABSTRAKT

KOFROŇOVÁ, K. *Pedagogické působení na hráče ledního hokeje mezi 13. a 15. rokem, žijící mimo domov*. České Budějovice 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce M. Kaplánek.

Klíčová slova: teenageři 13-15 let, hokejisté, problematika autority, norský výchovný systém, metoda animace, volný čas

Práce se zabývá kvalitou péče o dospívající hokejisty ve volném čase. Teoretická část představuje několik základních pravidel a znalostí ohledně hokejového sportu. Dále nabízí několik dovedností, které přispívají k lepší pedagogově autoritě. Také se věnuje základní problematice vývojových úkolů v období dospívání. Zároveň upozorňuje na některé rozdíly mezi výchovou a vzděláváním v České republice a Norsku.

Praktická část se věnuje dnešním nejnovějším trendům v ledním hokeji. Největší část je tak věnována Akademiím Českého ledního hokeje, ta menší již ženskému hokeji a problematice etiky v ledním hokeji. Tyto skutečnosti jsou zároveň porovnány s praktickými zkušenostmi autorky i na základě některých názorů, které vplynuly z rozhovorů.

11. ABSTRACT

Pedagogical effects on the ice hockey players between 13 and 15 year, which are living away from home

Key words: teenagers 13-15 years old, hockey players, issue of authority, Norwegian education system, animation method, leisure time

The work deals with quality of care for teenage hockey players in their free time. Theoretical part presents some basic rules and knowledge about hockey sport. It also offers several skills which contribute to better teachers authority. It also addresses fundamental issues of developmental tasks in adolescence age. It also highlights some differences between education in Czech republic and Norway.

Practical part deals with newest trends in ice hockey. The largest part is devoted to the ice hockey academies, smaller to women's hockey and issue of ice hockey ethic. These facts are also compared with author's practical experience and based on some ideas that have arisen from interview.